

## AKTUALNO Vprašanje

Grafikon proizvodnje se z večjo ali manjšo razliko malone vsako prvo tromešecje v letu giblje oziroma beleži delno padec. Delno je bila to doslej posledica kasno sprejetih družbenih planov, delno pa je na to vplivala zlina oziroma pomanjkanje električne energije, pa tudi premajhne zaloge goriva in surovin v podjetjih.

Sedaj smo spet na začetku zime in je nujno misliti na te stvari. Kar se tiče preskrbe z elektriko za zdaj se

ni bilo težav, ne vemo pa, kako bo za naprej. Aktualno pa je tudi vprašanje ostalih zalog: premoga, rude itd. Ali imajo vsa podjetja zadostne zaloge za primer, če bi jih železnice zaradi vremenskih razmer ne mogla redno, normalno oskrbovali? Padec proizvodnje zaradi zaviranega železniškega prometa po enem ali nekoliko dneh nikakor ne bi bil upravičen. Sedanji predpisi puščajo podjetjem polnoma prostre roke glede nabavljanja zalog. To pa nalaga podjetjem tem večjo odgovornost za pravočasno na-

bavljanje surovin in goriva. Organi delavskega upravljanja bodo ob takih primerih, ki bi zavrljili proizvodnjo, morali zahtevati utemeljitev od odgovornih ljudi v podjetjih. Boljše in koristnejše pa je, da se že pravočasno lotijo ustreznih ukrepov, kajti po točni zvoniti je prepozno. Pri novi delitvi dohodka bodo delovni kolektivi še posebno zainteresirani, da podjetja poslujejo čim bolj nemoteno.

K. M.

## AKTUALNO Vprašanje

# Sodelovanje pri higienko tehnični zaščili še premalo množično

Pred dvemi leti je bila pri Okružnem zavodu za socialno zavarovanje v Kranju ustanovljena okrajna komisija za higienko - tehnično zaščito. Ta komisija se ukvarja predvsem s problemi s področja varnosti dela, medtem ko se z zaščito pri delu ukvarja inšpekcija dela pri Tajništvu za delo.

Delo komisije za higienko - tehnično zaščito je usmerjeno v varnostno vzgojo ljudi v podjetjih. V ta namen so nekatera podjetja ustanovila tudi HTZ komisije, vendar še ne vsa. Te komisije uspešno delajo v tistih podjetjih, kjer kažejo uprave podjetij in organi delavskega samoupravljanja razumevanje za to službo, kjer le-ti tudi sami sodelujejo pri izboljševanju varnosti pri delu in se zavedajo, da je proizvodnja prav tako odvisna od varnosti. Tam so se že pokazale koristi varnostne službe. Vendar je takega sodelovanja za sedaj v podjetjih še zelo malo. Kako pomembno pa je skupno delo, lahko ugotovimo prav v tistih podjetjih, kjer so sicer te komisije delovne, vendar ni opaziti pravega uspeha prav zaradi nerazumevanja uprav podjetij. Področje dela te službe je namreč tako široko, da se ne more s tem ukvarjati samo nekaj ljudi ali morda celo samo referent higienko - tehnične zaščite, temveč vsi ljudje, ki so odgovorni za proizvodnjo v podjetjih.

Vsa podjetja, ki imajo nad 30 zaposlenih, bodo prav gotovo morali za kakovost za najboljši A razred v skupinah, ki naj bi obsegala 5 ha semenskih površin in naj bi dale 5 vargov semena iste vrste. Pri tem tekmovaljenju sicer ne bo take množične udeležbe, bo pa prav gotovo dobro vplivalo na nadaljnji celotni pridelek krompirja. Na Gorenjskem je sedaj 380 pridelovalcev semenskega krompirja. Obseg teh nasadov pa se stalno veča.

**ZA GORENJSKE TEKMOVALCE 7,5 MILIJONOV DINARJEV**

Za tekmovalce tudi nagrade. Republiška tekmovalna komisija je preračunala, da bi moralii vsi tekmovalci v Sloveniji dobiti za uspešno pridelovanje krompirja skupno 74 milijonov 120.000 dinarjev. V kranjskem okraju bi tekmovalci dobili 7,5 milijonov dinarjev. Te nagrade so sicer dobra vzpotrebna, niso in ne smejajo pa biti cilj tekmovalja. Cilj mora biti čim večji pridelek ob uporabi sodobne agrotehnike. Precej je namreč takih, ki ne bodo dobili nagrad, toda večji pridelek bo koristil prav vsem. Njihov trud bo povrnjen s prodajo večjih količin pridelkov, hkrati pa se bodo naučili sodobnejšega kmetovanja.

LJ.

## NAROČNIKE »GLASA GORENJSKE« OBVEŠCANO

da smo jim te dni razposlali po pošti položnice za vplačilo naročnine. Izkušnje iz prejšnjih let namreč kažejo, da želi velika večina naročnikov vplačati naročino ob koncu starega oziroma ob začetku novega leta vnaprej, zato, da bi bili upoštevani pri našem vsakoločnem velikem nagradnem žrebanju. Pogoj, da se naročnik lahko udeleži nagradnega žrebanja, pa je ta, da ima vplačano vnaprej vsaj polletno naročino (300 din). Ta pa seveda ne pomeni, da mora vsak naročnik vplačati vnaprej celoletno ali polletno naročino. Kdor iz kakršnegakoli vzroka tega ne more storiti, lahko plačuje naročino na svoj gorenjski časopis tudi četrletno (150 din) ali mesečno (50 din).

Uprava

## naš razgovor

### Majdkine gasli

Majdka je drobna, plavolasta punčka, drobne so njene gasli, še drobnejši pa so njeni prstki, ki znajo tako laskotno drseti po strunah in izvabljati iz gasli čudovite zvoke. Tudi na nedeljski javni oddaji Radia Ljubljana »Pokaži, kaj znaš« so njeni drobni prstki privabili iz gasli melodije, ob katerih so onemeli vsi, ki so jih prisluhiali. In potem... Skupna ocena komisije: 76 točk. 9-letna Majdka je prejela I. nagrado Radia Ljubljana, hkrati pa priznanje, ki gre le pravim umetnikom.

Obiskal sem jo na domu. Ze na vratih so me pozdravili mehiki zvoki njenе violine. Prišel sem namreč ob času, ko Majdka marljivo vadí.

Ni bila v zadregi, ko sem ji stisnil ročico in ji čestital k uspehu. Skromno se mi je zahvalila in s pogledom ljubeče objela gasli, ki jih — če me spomin nevara — ves čas razgovora ni odložila.

Na mizi sem uzrl zvezek, knjigijo in črnilišč, na stolu lepo, v pisano oblačilce oblečeno lutko in tik nje stojalo z notami. Nisem vpraševal, kajti vedel

sem, da sem stopil na prag sveta, kjer preživi Majdka svoje dneve. In njeni svet so šola in vse drobne skrbki, glasba in igračke. — Da, Majdka je še otrok, ki se po resnem delu kaj rada zateče igračkam. Pa je, žal, preveč zaposlena, zato ji je čas za igro le skoro odmerjen.

Tako prijetno sva keramijala. Prav zaspen je bil najin pogovor. Rahlo, čisto na rahlo sem vdrl v njen svet...

»Majdka, kaj boš, ko boš odrasla?« sem vprašal. »Druge bi rada poučevala violinino — tako kot moj očka.«

»Bi ne postala rada slavn violinistka?«

»Na to ne mislim — le poučevala bi rada,« je odločeno bramila svojo željo.

»Koliko let že igraš violinino?«

»Tri leta. Očka me uči.«

»Koliko časa pa vežbaš vsak dan?«

»Kadar sem sama, kakšno uro, z očkom pa vežbam tudi več. Veete, tudi klavir mi vzame nekaj časa.«

»Kako ti gre v šoli?« sem vpraševal dalje.

»Dobro — odlična sem,« se je nasmehnila Majdka.

Za trenutek je povesila očke, kot bi prišla v zadreg. — Z uspehi se ne ponosa rada! S. S.

nadve srečano proslavili naši najmlajši — v pionirske organizacije je bilo sprejetih nešteto novih pionirjev. ZGORAJ LEVO — Slovensno sprejemu novih članov je na osmletki »Stane Zagare« v Kranju prisostvovala predsednica Okrajne zveze prijateljev mladine tov. Smilja Goštisa. ZGORAJ DESNO — Po slovesnosti je bila prirejena novim članom skromna zakuska. LEVO SPODAJ — S ponosom in veseljem so novi pionirji ogledovali značke in rutice, ki so jih dobili. DESNO — Pionirka Majda Fajonova iz Kranja je v nedeljo z velikim uspehom nastopila na javni radijski oddaji »Pokaži, kaj znaš. Razgovor, ki ga je imel z njo naš sodelavec, berite v naši stalni rubriki.

# GLAS GORENJSCHE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X., ST. 94 — CENA DIN 10.—

Kranj, 6. decembra 1957

# ZAMETKI SODELOVANJA NA VASI

## Tekmovanje za čim večji hektarski donos krompirja je končano — Gorenjski tekmovalci so pridelali povprečno 293 q krompirja na hektar — Prihodnjič bo šlo za kvaliteto

družbene posesti, je sodelovalo pri tekmovanju 596 tekmovalcev. Najboljši rezultat je dosegla druga skupina iz Zaloga s povprečnim pridelkom 363,3 q krompirja na ha, za njo pa prva skupina iz Podbrezij s 358 q, prva skupina iz Zaloga s 354,4 q, prva skupina iz Ljubnega s 343,90 q, prva skupina iz Podnart s 341,20 q, za tem je bilo še 21 skupin, ki so dosegle pridelek od 300 do 340 q in 27 skupin, ki so dosegle pridelek od 251 do 300 q.

Tako je povprečen pridelek tekmovalcev v kranjskem okraju 293 q na ha in je znatno večji od povprečja pridelka krompirja vseh kmetovalcev v kranjskem okraju, ki je določen na 210 q krompirja.

Nekateri posamezniki pa so dosegli celo take uspehe, ki do sedaj prav govorijo še niso bili zabeleženi. Tako je Janez Urh iz Vopovlj pridelal 500 q, Fran Potočnik iz Hotavelj 470, Andrej Triler iz Naklega 462, Peter Grašič iz Strahinja in Zdravko Čankar iz Naklega 460 q krompirja na ha. Povprečni pridelek krompirja vseh slovenskih tekmovalcev znaša torej 339,7 q.

V kranjskem okraju je tekmovalo 51 skupin in 2 posesti na površini 470,06 ha. Ce ne upoštevamo dveh obratov

je vplivalo na to, da se je poglibilo sodelovanje med posameznimi kmetovalci in sodelovanje teh z kmetijskimi združevanji. Tekmovalci so skupno z zadrgo nastopali kot strnjena enota in si skupno prizadevali, da bi povečali pridelek krompirja. Tako sodelovanje med posamezniki in zadrgo na vasi se je pokazalo predvsem v manjših, še ne tako razvijenih predelih, medtem ko v nekaterih razvijenih predelih to sodelovanje še ni bilo najboljše. Vsekakor pa so se že pokazali prvi zametki sodelovanja, ki je vplivalo na povečanje kmetijske proizvodnje.

Svedoč te tekmovalce zaradi objektivnih pogojev ni zajelo tekmovalcev iz vseh predelov Gorenjske. Pokazalo se je, da so zvezne norme morda le malce previsoke za gorenjsko zemljo in za takojšnje podnebje. Tako so se tekmovalci udeležili kmetovalci nekako do Ljubnega, iz zgornjega predela pa tekmovalcev ni bilo. Tekmovalja se je udeležile skupno okoli 8 % gorenjskih kmetovalcev. Ceprav so tudi nekateri drugi pokazali voljo za sodelovanje, pa niso imeli pogojev, da bi se tekmovalci zaradi objektivnih težav prikrajšani, predvsem še tisti, ki pridelujejo semenski krompir.

Za ob razpisu letosnjega tekmovalja so sklenili, da naj bi bilo to tekmovalje stalno, naj bi se ponavljalo vsako leto, vendar naj bi bilo vsako leto bolj obsežno in popolno, da bi bilo uspehov čim več. Zato sedaj razpravljajo o tem, da bi prihodnje leto tekmovali v pridelovanju kvalitetnega semenskega krompirja. Po tem predlogu bi tek-



Dan republike so nadve srečano proslavili naši najmlajši — v pionirske organizacije je bilo sprejetih nešteto novih pionirjev. ZGORAJ LEVO — Slovensno sprejemu novih članov je na osmletki »Stane Zagare« v Kranju prisostvovala predsednica Okrajne zveze prijateljev mladine tov. Smilja Goštisa. ZGORAJ DESNO — Po slovesnosti je bila prirejena novim članom skromna zakuska. LEVO SPODAJ — S ponosom in veseljem so novi pionirji ogledovali značke in rutice, ki so jih dobili. DESNO — Pionirka Majda Fajonova iz Kranja je v nedeljo z velikim uspehom nastopila na javni radijski oddaji »Pokaži, kaj znaš. Razgovor, ki ga je imel z njo naš sodelavec, berite v naši stalni rubriki.



## TE DNI PO SVETU

**△** O spopadih v Mavretaniji in v območju petrolojskih vrelcev v Južni Alžiriji so vesti že večkrat prodile v svet, te dni pa je javnost prvikrat zvedela, da so se razplamtili boji tudi v španskem dolu Maroka.

Uporniške sile v Ifniji so prodile 3. decembra do Atlantske obale in preprečile, da bi se izkrcalo špansko vojaštvo, ki ga je pripeljalo 10 ladij iz Spanije in s Kanarskih otokov. Frankistične transportne eskadre z okreplitvami so se morale umakniti na odprto morje. Svoje obkoljene garnizije preskrbujejo Spanci tako, da jim s padali dobaljajo opremo in živež.

Uporniki so začeli znova napadati Francovce postojanke tudi v Zahodi Sahari. Francovim bataljonom in letalstvu se ni posrečilo, da bi razpršili uporniške sile, ki so obkoličile garnizije v 5 centrilih na jugovzhodu in severovzhodu Ifnije. Francova letala še nadalje močno bombardirajo osvojeno ozemlje. — Voda Istikla Alal el Fasi je izjavil, da bodo uporniki v Ifniji sami osvobodili ta del maroškega ozemlja in dosegli priključitev k neodvisni maroški državi. — Zunanje ministrstvo v Madridu je objavilo, da so se boji z maroškimi nacionalisti v Ifniji razširili na špansko kolonijo Rio de Oro.

**△** V Parizu je bil v torek zaprt sestanek Sveta Severnoatlantskega pakta. Na sestanku so obravnavali vprašanje zahodnonemškega prispevka k oboroženim silam NATO. — Do konca leta 1958 bi morala imeti Zahodna Nemčija v sestavi sil NATO 12 divizij, kar je bilo predvideno že leta 1955. Izvedelo pa se je, da je Zahodni Nemčiji uspelo zbrati le nekaj več kakor polovico predvidenih sil.

△ Britanska admiralitet je sklenila pogodbo o gradivi podzemskih rezervoarjev na otoku Malta. Rezervoarji bodo namenjeni za preskrbno ladji Atlantskih dežel z gorivom. Gradnja tega oporišča Atlantske zveze bo veljala 6 milijonov funtov.

△ Napetost z Indonezijo, ki se je zaostriла spričo atentata na predsednika Indonezijske republike Sukarna, v katerega so kakor kaže, zapleteni elementi, ki se bojujejo v politični službi Nizozemcev, traja dalje. Nizozemska plovilna služba je danes objavila, da je indonezijska vlada nizozemskim državljanom prepovedala dostop v Indonezijo. Direkcija inozemskih plovil pa je objavila, da je Indonezija prekinila radijske in telefonske zveze z Nizozemskom. Za zdaj še ni znano, ali druge brzozavne zveze z obema deželama še redno delujejo.

△ Predsednik Eisenhower je imel 4. decembra v Washingtonu razgovor z voditeljem demokratske stranke Stevensonom. Razgovor je prisostvoval tudi zunanj minister Dulles. Po razgovoru je bila konferenca kongresnih voditeljev, na kateri so govorili o ameriški zunanj politiki in obrambi. — Sestanek se zdi političnem krogom pomemben iz več razlogov. Predvsem gre za zahtevo, naj bi se povečali vojaški izdatki za 3 milijarde dolarjev. Nadalje naj bi povečali vojaško in gospodarsko pomoč tujini za 1.1 milijard. Za 2 milijardi naj bi se povečali izdatki za raketo oružje. Torej bi se moral skupni vojaški izdatki povečati od 38.4 na 40.4 milijarde dolarjev. Pri tem poudarjajo, da morajo ZDA prehiteti SZ. Ti izdatki so v zadnjih 5 letih dosegli skupno 211 milijard ali 42 milijard dolarjev na leto.

△ Izstrelitev prvega ameriškega satelita, ki je bila napovedana za sredo, 4. decembra ob 21. uri, je bila tekom noči večkrat odložena.

△ Močno deževje, ki je v zadnjih dneh povzročilo velike poplavne v dolini Tarsus in Mersi, je povzročilo precejšnjo materialno škodo. Okrog 60 hiš je bilo porušenih. Na posameznih krajih je voda globoka nad 2 metra. Neki kmet je utonil.

**IZDAJA CASOPISNO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNİK / UREJА UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNÝ UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UREDNITVА ST. 475, 397 — TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOČI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRAJNU 61-KB-1-2-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DIN. MESEČNA NAROČNINA 50 DIN**

## LJUDJE IN DOGODKI

Varnostni svet izglasoval resolucijo o Kašmiru

Zimski čas velja vedno za izrazito državniško in diplomatsko sezono, vendar mednarodno življenje ni dostikrat tako razgibano, kakor je te dni. Oblica potovanj visokih državnikov, Eisenhowrova in Adenauerjeva bolezni, nesoglasja med zahodnimi zavezniki, pomirjevalno potovanje generalnega sekretarja Združenih narodov na Bližnji vzhod, poleg tega pa še znaten intervjuji prvega sekretarja KP Sovjetske zvezne Hruščeva — poročila in komentarji svetovnih časopisov ter radijskih postaj so dan za dnevnim ukvarjajo z njimi. Cepav je torej mednarodni položaj osredotočil pozornost javnosti okrog dogodkov, ki so predvsem v zvezi z bližnjim zasedanjem Atlantskega pakta v Parizu, se dni vrstijo v Združenih narodih razprave o nekaterih perečih in za mir važnih vprašanjih mednarodnega življenja. Tako je Varnostni svet izglasoval resolucijo o Kašmiru, to je o spornem problemu med Indijo in Pakistanom, ki je že deset let na dnevnem redu tega organa Združenih narodov.

Kašmirski spor se je rodil leta 1947, ko si je Indija pridobila neodvisnost. Ob tej priložnosti je Kašmir — ozemeljsko nekaj manjši od Jugoslavije in zagoden med Indijo, Pakistan in Kitajsko dobil pravico, da bi sam odločil, kam naj pristopi: ali k Indiji ali k Pakistanu. Kašmirski maharadža se je tedaj obotavljal nekaj časa, a to so takoj izrabili Pakistanci. Pakistanska obmejna pleme so vdrila na kašmirske ozemlje. Zdaj še se je maharadža odločil in razglasil priključitev Kašmira k Indiji ter hkrati zapisal za vojaško pomoč. Tako je prišlo do oboroženega spopada in indijska vojska je zasedla več kakor dve tretjini kašmir-

skega ozemlja, medtem ko so ostanki dobili Pakistanci. Indija je zadevo takoj predložila Varnostnemu svetu in obtožila Pakistan agresije. Varnostni svet je v začetku leta 1948 sklenil, da je spor treba rešiti s svobodnim in nepristranskim plebiscitem pod pogojem, da se indijske in pakistanske čete takoj umaknijo s kašmirske ozemlja. Toda do izvedbe teh sklepov ni prišlo, le ob stranki sta prenehalili s sovražnostmi.

Kašmir je od tedaj živel razdeljen na dva dela. Pred šestimi leti so v indijskem delu izvedli volitve. Veliko večino je dobila stranka, ki ima v programu dokončno priključitev k Indiji. Po volitvah je ustavodajna skupščina odstavila maharadža in letos januarju razglasila republiko kot sestavni del Indijske Unije. Indijski del Kašmira je v teh letih vidno napredoval zlasti v gospodarskem pogledu, medtem ko za del pod pakistansko upravo tega ni mogoče trditi.

Tak razvoj dogodkov seveda ni spravil kašmirskega spora z dnevnega reda Varnostnega sveta. Pakistan ni ustavil obdolžev, da so Indijci zasedli Kašmir protipravno. Indija pa je tudi menila, da je samo pakistanska agresija sprožila oborožen posec indijskih čet. Vsaka izmed obič drahž Še danes zahaja Kašmir zase: Pakistan zato, ker so Kašmirci v večini muslimani, Indija pa zato, ker delža sodi zemljepisno in gospodarsko k indijskim pokrajinam. Sicer biser Azije — tako imenujejo Kašmir — glede naravnih zakladov ni posebno bogat, vendar ima dosti voda, ki so v tem delu Azije nujno potrebne za napajanje in kot vir električne energije.

Indijsko stališče v sporu je bilo od vsega začetka pomirjito,

vo, pakistansko pa je večkrat z blokovsko nestranostjo in trdovratnostjo pokvarilo nekatere ugodne trenutke za sporazum. Do tega pa je pravzaprav težko priti. V zamotanem sklopu gospodarskih vprašanj, ko sedanja kašmirska meja seče preko za namakanje, železničice in ceste ter trga industrije od njenih surovinskih baz, ki so važne tako za Pakistan kot za Indijo, je težko najti hitro in pravilno rešitev. To je razvidno tudi iz najnovješe odločitve Varnostnega sveta, ki je pooblastila zastopnika Združenih narodov Grahamma, naj bi skušal na licu mesta rešiti desetletni spor. Indijska vlada je tokrat spet pokazala pripravljenost, da bo podprla vsakršne napore za sporazum, čeprav v načelu ni soglasna z misijami te vrste v kašmirskem sporu. Meni namreč, da se je kašmirska ljudstvo že zdavnaj odločilo, kam se hoče priključiti.

Kašmirski spor je na vides zadeva dveh držav, Indije in Pakistana, toda v svoji osnovi nehneno ustvarja vojno napetost in nevarnost za spopad v tem delu sveta. Mir ogroža toliko bolj, ker je Pakistan članica dveh blokovskih pakrov pod zahodnim varuštvom, bagdadskega in maniškega. Indijsko stališče, ki obsoja politiko blokov in vojaških pakrov, stalno poudarja, da sta prav omenjeni vojaški zvezni vzrok nepomirljivosti in nestrpnosti na pakistanski strani.

Tako je tudi rešitev tega spora precej odvimsa od razmerja sil na mednarodnem prizorišču. Varnostni svet je sicer sprejet resolucijo, ki bi v ugodenem ozračju lahko privedla k pogojem za sporazum, vendar pa kaže, da tega v bližnji prihodnosti še ne bomo dočakali.

JELO TURK

## kratko, vendar zanimivo

## MOTORNA LADJA »NIKOLA TESLA« IZ JAVORNIŠKE PLOČEVINE

Javorniška pločevina je vgrajena v številnih jugoslovanskih in tujih ladjah, ki plujejo po raznih morjih. Predstavniki valjarne debele pločevine z Javornika so bili pred nedavnimi povabljeni na srečanost v splitsko ladjedelnico, kjer so splovali 12.800-tonski motorni tramer za Švedsko in 10.500-tonski motorni ladjo »Nikola Tesla« za Jugoslovansko-linijsko plovbo. Udeležba Javorničanov na tej srečanosti pomeni priznanje Javorniških valjavcem, ki mnogo prispevajo za našo ladjedelninsko industrijo. V motorni ladji »Nikola Tesla« je vgrajene 80% javorniške pločevine in tudi novi tramer za Švedsko je zgrajen skoraj izključno iz pločevine, ki so jo izvajali na Gorenjskem. Valjarna je lani izdelala 20.000 ton ladijske pločevine, letos pa že 30.000 ton in je komaj pokrila 40% domačih po-

treb. Prihodnje leto bodo to količino še povečali za okrog 10.000 ton. -k-

## DOBER ODZIV PRI CEPLJENJU PROTI POLIOMIELITISU V KAMNIKU

V Kamniku so proti otroški ohromelosti cepili 2254 otrok ali 86%. Starši so se tej zdravstveni akciji radi odzvali, saj je bila kamniška občina lani po številu obolelih med prvimi. Precej otrok zaradi bolezni niso mogli cepiti.

## NOV VODOVOD

V Hruščevki, ki leži na hribu nad Tuhiško dolino, so pred dnevi odprli vodovod. Zbiralnik ima 25 m<sup>3</sup> prostornine, voda pa poteka v vas po 700 metrov dolgi cevi. Res so dobile veččani od OLO Ljubljana 420.000 din denarne podpore, vendar so same še več prispevali z lesom in delom, saj so opravili 7200 ur protostoljnega dela. Ob otvoritvi je čestital vaščanom predsed-

nik Občine Kamnik tov. Alfred Janko.

## MILLION DINARJEV ZA RIBJI ZAROD

Kamniška ribiška družina je v zadnjih petih letih vložila v vode na območju občine 140.000 mladih postri in lipanov v vrednosti nad milijon dinarjev. Obnova ribjega zaroda pa le počasi napreduje, ker nekatere tovarne še niso povsem preprečile dotoka škodljivih industrijskih odpadov v reke.

## 583.000 DIN ZA SOCIALNE PODPORE V »ISKRI«

Izvršni odbor sindikalne podružnice v tovarni »Iskra« Kranj, je letos zaprosilo za denarno pomoč okoli 300 članov kolektiva. 90% prošenj je bilo ugodno rešenih. Posamezniki so dobili podpore v višini od 2000 do 10.000 dinarjev. Do novembra so razdelili socialno šibkim iz sindikalnih sredstev skupno 583.000 dinarjev.

## DUPLICAIMA SVOJ KINO

Dvorano kulturnega doma na Duplici so dogradili in domača Sloboda je v njej slavila praznik Dneva republike z dobro uspelo akademijo. Dvorana je prostorna, saj je v njej 360 sedežev, služila pa bo odslav tudi za kino predstave. Otvoritvena predstava je bila v soboto, 30. novembra. Delavski kolektiv tovarne »Stol« je z dograditvijo doma posebno zadovoljen, saj je skozi dve leti s protostoljnim delom zbiral prva sredstva za zidavo. Tudi za dozidavo kulturnega doma v Kamniku že SZDL zbira sredstva, edino na Homcu se še niso zganili.

## USPFLA ZDRAVSTVENA AKCIJA V PODBLICI

Na pobudo krajevne organizacije Zveze borcev v Podblici je zdravstvena ekipa iz Kranja v nedeljo, 24. novembra pregledala prebivalce Nemilj, Podblice in Jamnika. Od pregledanih bosta moralna dva v bolničo. Prebivalci so bili nadvise zadovoljni z izkazano pozornostjo in krajevni odbor ZB Podblica sinatra za svojo dolžnost, da se v imenu prebivalstva javno zahvali tovaršu dr. Hribenku in njegovemu ženi, dr. Tunovi in bolničarki Stambergerji ter tov. Tonetu Hiebetu, ki je akcijo pripravil. Želimo, da bi nas zdravstveni delavci še kdaj obiskali.

Krajevni odbor Zveze borcev Podblica

## naša kronika

## PROSLAVILI SMO DAN REPUBLIKE

Ves Kranj je bil že na predverju Dneva republike okrašen s številnimi zastavami in gesli. V izložbenih oknih so bile slike naših voditeljev, tvorcev nove ljudske države.

Na glavni akademiji v Prešernovem gledališču je nastopil mestni pevski zbor France Prešeren iz Kranja pod vodstvom Petra Liparja. Izvajali so dela iz jugoslovanske glasbene literature.

Baletna skupina Svobode v Stražišču pa je priredila tudi uspehl balletni večer v domu Svobode. Proslave so bile tudi v vseh večjih podjetjih, šolah, ustanovah in terenih.

Tržičani so na predverju Dneva republike prisostvovali dobro pripravljeni akademiji. Na sam Dan republike pa je bilo v mestu več športnih prireditv. V dopoldanskih urah je bil v Tržiču stek republike, ki ga je priredil Partizan. Streška družina je pripravila zanimiv patrulni tek, ki se ga je udeležilo veliko število Tržičanov. Veliko zanimanje je bilo tudi za prednostne vožnje z motorji, ki so bile popoldne. Na vožnji se je preizkusilo 31 motoristov.

V Skofiji Loka je bila mimo glavne akademije zelo zanimiva predstava »Kotorski mornarji«, ki jo je »Svoboda« iz Kranja prikazala Skofijočanom za Dan republike.

V prostorih gimnazije je bila pred Dnevom republike svečanost, na kateri so sprejeli v pionirske vrste veliko število cibancov. Mladim pionirjem je čestital predsednik občine in drugi predstavniki družbenih in političnih organizacij.

V Radovljici so za Dan republike priredili v dvorani ljudskega odbora zanimivo predstavo »Lepote naše domovine«. Organizacija Ljudske tehnike je na predstavi prikazala več kot 300 barvnih slik iz raznih krajev Jugoslavije ob spremstvu znacilne glasbe določenih krajev in s pojasnil posameznih slik. To predstavo bodo moralni spriči zanimanje občanov te dnevi tretji ponoviti.

Mimo tega so tudi v Radovljici imeli lepo uspelo akademijo pred Dnevom republike. Nastopila je »Svoboda« iz Lesc in recitatorji društva »Anton Tomaž Linhart« iz Radovljice. Mladinska organizacija je prikazala lepe vaje s puškami. Proslave so bile tudi v Begunjah, Zapužah in drugih krajinah občin.

Na Jesenicah je bila svečana akademija v Mestnem gledališču, kjer je po govoru predsednika občine sledil dobro pripravljen kulturni program. Veliko število Jesenicanov pa se je razvedrilo ob držalni reviji na ledu, ki je bila na predverju v tudi na sam dan — 29. novembra popoldne. Proslave so bile po vseh terenih, vseh, podjetjih in šolah.

K. M.

## DRUŽBENI IN UPRAVNI ORGANI ORČINE BLED IZVOLJENI

Predenji teden je imel Občinski ljudski odbor Bled drugo sejo. Na dnevnem redu so bile volitve odborniških komisij in svetov ter sklepante o predlogu statuta občine Bled.

Zbora sta se sestala na ločen

## Še k beležki

## „Birokracija v delu šolskega odbora“

KAKO BO  
z Gorenjskim sejmom?

V »Glasu Gorenjske« z dne 15. 11. t. l. smo priobčili sestavek dopisnika z naslovom »Birokracija v delu šolskega odbora«. Šolski odbor Glasbene šole na Jesenicah nam je v zvezi s tem poslal naslednje pojasnilo:

»Drži, da ima Glasbena šola na Jesenicah že več kot 10-letno dobo in se je organizacijsko že utrdila. Prav tako drži, da je bila prva seja šolskega odbora sklicana iz objektivnih razlogov šele v začetku oktobra, in da so se na seji obravnavali tekoči problemi. V smislu tozadnevnih predpisov sklicuje se predsednik šolskega odbora in so bile v šolskem letu 1956/57 širi seje šolskega odbora, na katerih so se reševali gospodarski in strokovni problemi šole. Nikakor pa ne drži, da šolski odbor rešuje na sejah le prošnje za brezplačno šolanje. Sejni zapisniki nudijo zelo krepak dokaz o tem, kaj se je na sejah šolskega odbora razpravljalo. Rešujejo pa se na seji tudi prošnje staršev za znižanje ukvina, kolikor so pravilno kolkovane in priporočene od terenskih odborov SZDL. Da se rešujejo na sejah le prošnje za brezplačno šolanje, smatramo kot natolcevanje neodgovornih ljudi.

Tudi ni res, da bi bil neki član odbora klinčan na privatni razgovor na iniciativi vodstva šole ali koga drugega, da bi se ga prepričalo, oziroma se mu vzelog pomogum za sodelovanje pri reševanju raznih problemov. Člani šolskega odbora so na svoji seji 21. novembra 1957 to podtekanje soglasno obsovali.

Spomladi letosnjega leta je bila na jeseniški glasbeni šoli honorarno angažirana učiteljica za solopetje, ki v učilišču 16 gojenec. Ker nima zavestne kvalifikacije in je zaposlena le honorarno, prejema za poučevanje honorar po uredbi. Kakor za certale predmete, je bil tudi za solopetje pouk s šolskim letom zaključen. Na željo nekaterih pa je imela učiteljica solopetja med počitnicami privatne učne ure, za katere so ti plačevali gojenici mesečno po 2000 dinarjev. Za privatno poučevanje učiteljice šola ni smela potrditi legitimacije za kupovanje mesečne vreme karte, ker je to v nasprotju s predpisi.

Glasbena šola se skupno s šolskim odborom trudi utrditi stisko s kulturno-prosvetnimi društvami in jen romarič z gabenim kadrom. V ta namen je tudi o uvedbi solopetja obvestila vse društva, da izberejo in prijavijo kandidate za pouk. Razpisu se je odzval 16 gojenec. Prav tako je pomagala jeseniški Svobodi in ji ponudila brezplačen pouk za učence godbe na pihala. Poslala je več tozadnevnih dopisov, na katere pa ni bilo odgovora. Prav tako je šolski odbor povabil na eno svojih sej takratnega predsednika godbe na pihala jeseniške Svobode z željo, da se uredi mediežljivo sodelovanje in uvede pouk učencev godbe na pihala. Sestanek želenih usmerih ni rodil.

Navedene trditve lahko Glasbena šola vsak čas utemelji s potrebno dokumentacijo.

Zeljo po sodelovanju Glasbene šole z društvom utemeljuje tudi seja, na katero je povabil šolski odbor zastopnik vseh političnih organizacij, Občinskega ljudskega odbora in dejavnostno-prosvetnega društva. Vabilo se je odzval od vseh le zastopnik MSS. Tako šolskemu odboru ni uspelo priznati šolskih uspehov in problemov šole javnosti.

V šolskem letu 1956/57 je imela jeseniška glasbena šola skupno 218 gojenec, čeprav ima zelo neprimerne učne prostore. Določilo se je temeljeno tudi s tem, da je imela v šolskem letu 1956/57 jeseniško glasbena šola 9 internih in 7 javnih nastopov na Jesenicah ter v okolici. Na teh prireditvah so nastopali le gojenici Glasbene šole. Prav tako ima šola svoj mladinski pevski zbor in mladinski orkester, s katerim nastopa na prireditvah. Na pobudo šolskega o-

bora in vodstva šole pa je bil lansko leto ustavljeno tudi veliki simfonični orkester, v katerem dečki in gojenčki, absolventi in nastavniki glasbene šole ter svobodaši.

Strokovno delo šole je večkrat letno kontroliранo po inspekcijski SPK LRS. Vse inspekcije po priznanih strokovnjakih so bile uspešne, kar dokazujejo inspekcijska poročila.

Glasbena šola se trudi, da bi vzgojila čim več kvalitetnega kadra z glasbeno izobrazbo, ki naj bi bili v pomoč vsem kulturno-prosvetnim društvom. Kulturno-prosvetna društva naj bi se v bodoče tesnejše povezala z jeseniško glasbeno šolo, mobilizirala mlade kadre za glasbeno vzgojo, ki jo nudi šola.

Ob koncu pripominjam, da pisanec članka ne pozna razmer in problemov, ki jih rešuje vodstvo glasbene šole skupno s šolskim odborom. Z našim popravkom želimo seznaniti javnost z resničnim stanjem in delovanjem Glasbene šole na Jesenicah.

Predsednik šolskega odbora:  
Začetek Jože

Hkrati pa je uredništvo prejelo tudi pojasnilo člana šolskega odbora jeseniške Glasbene šole tov. Ivana Žena. Le-ta med drugim pravi, da je avtor prispevka »Birokracija v delu šolskega

odpovedoval, da bi prikazali problem z obeh plati, kajti enostransko ne more pripeljati do želenih rezultatov. Sodeč po izjavi tov. Žena je naš dopisnik v svoji beležki, na osnovi razprave na seji Sveti Svobod in prosvetnih društv Jeseniške občine, problem pravilno orisal. Po podatkih, s katerimi doslej razpočela uredništvo, pa je ta javna kritika že rodila koristne posledice v delu Jeseniške Glasbene šole: razpis natečajev za vzgojo glasbenega kadra v Svobodah, sklep, da bo šola ob koncu leta skulala gojence usmeriti v društva itd. To pa kaže, da je bila kritika umestna.

Uredništvo

odpovedoval, da bi morda to pripredite reorganizirati tako, da bi postala to nekakšna razstava obrti v republiškem merilu, kjer bi obiskovalci lahko tudi kupovali v času razstave razne drobne predmete. Hkrati pa bi dali na tej razstavi več poudarka turizmu in bi podjetja razstavljalna in morda tudi prodajala izdelke, ki so zanimivi za turista. Razprave o reorganizaciji Gorenjskega sejma se bodo še nadaljevale. Na torkovi razpravi je sodeloval tudi predsednik Republike obrtnice zbornice Leopold Krase.

V torek popoldan je v Klubu gospodarstvenikov predaval podpredsednik OLO Kranj Dušan Horjak o vplivu turizma na ostale panoge na Gorenjskem. Za tem so razpravljali o reorganizaciji Gorenjskega sejma, ki je postal v Kranju že tradicionalna prireditve. V razpravi so se pokazala razna mnenja, najbolj pa je pršla do veljave misel, da bi morda to pripredite reorganizirati tako, da bi postala to nekakšna razstava obrti v republiškem merilu, kjer bi obiskovalci lahko tudi kupovali v času razstave razne drobne predmete. Hkrati pa bi dali na tej razstavi več poudarka turizmu in bi podjetja razstavljalna in morda tudi prodajala izdelke, ki so zanimivi za turista. Razprave o reorganizaciji Gorenjskega sejma se bodo še nadaljevale. Na torkovi razpravi je sodeloval tudi predsednik Republike obrtnice zbornice Leopold Krase.

## IZ KLUBA

## GOSPODARSTVENIKOV

Klub gospodarstvenikov pri Trgovinski zbornici Kranj, obvešča vse člane, da bo v sredo, dne 11. decembra t. l. ob 16. uri popoldan v klubskih prostorih Zbornice predavanje o tem:

## »GOSPODARSKA PUBLICITETA«

Predaval bo ing. Franc Debevec.

Predavanje bo predvsem zanimivo za vodilno osebje v gospodarskih podjetjih in ustanovah ter za ljudi, ki se bavijo s publiciteto.

Uprrava kluba vabi vse zainteresirane k čim večjemu udeležbi. Vstop s klubsko izkaznico.

UPRAVA KLUBA

## Neupravičen zaslužek

## Zakaj meso živali, zaklanih v sili, ni cenejše?

Pogosto palačujejo nekatera mesarska podjetja živali, ki morajo v zakol zaradi bolezni ali nesreč, zelo poceni. Mesarji se pri odkušnu sklicujejo na to, da meso z takih živali prodajajo v posebnih prodajalnah mesa po nižji ceni. Venčar — če hočemo kupiti tako meso, ga ni mogoč dobiti, čeprav gre vsak dan v zakol več takih živali. Nekatera mesarska podjetja pa se izgovarjajo, da prodajajo tako meso drugim podjetjem za predelavo. Po veterinarsko-sanitarnih

predpisih pa predelava takega mesa ni dovoljena, ker mora biti meso v sili zaklanih živali porabljeno sveže in prekuhanino, medtem ko se me ni izdelki uporabljajo tudi surov. Oba primera vsljivjeta misel, da se tako meso prodaja z ostalim mesom po isti ceni kot polnovredno meso.

Vztekajo je pri takši prodaji čeckovan predvsem potrošnik pa tudi živilnarec. Mesarska podjetja so prav gotovo najmanj upravičena, da se okoriščajo na račun teh dveh.

Da je vse to res, počrnujejo tudi nekateri primeri.

Janez Cuznar iz Podkorenja je moral dati v zakol kravo, ker je imela poškodovan požiralnik. Žival je imela 178 kg mesa, od tega 9 kg krave po 80 din za kg — to je 10.960 dinarjev. Kojo je podjetje plačalo posebej. Veterinar je ugotovil, da je bila žival vredna 65.000 dinarjev. Vsekakor je tudi v tem primeru cena mesa, ki je bilo ocenjeno kot polnovredno, premajhna.

Jakob Maglič je moral dati v zakol 4-letnega voča, ker si je na paši odlomil rog in poškodoval lobanjo. Ponudil ga je najprej mesarskemu podjetju na Brezjah, ki je bilo pripravljeno plačati 120 din za kg, vendar s pogojem, da mora lastnik z volom še teden dni počakati, ker ima mesarj z lastnikom po 70 din za kg, kar znese 11.830 din. Meso je bilo po veterinarju ocenjeno kot polnovredno. Žival je bila zaklana v klavnici in jo je podjetje prevzelo s košo vred, plačalo pa je samo meso. Če upoštevamo, da večina podjetij plača tako meso po 140 din, gre tu za razliko nad 11.000 dinarjev. In če vzamemo še vrednost kože, ki tehta približno 25 kg, znaša ta razlika približno 15.000 dinarjev. Prodajna cena za to meso je bila 230 dinarjev in k temu moramo prideti še vrednost kože — zaključek tega počrake, da je imela mesarsko podjetje nad 30.000 dinarjev neupravičenega zaslužka, medtem ko

je lastnik živali iztržil 11.830 dinarjev, čeprav pri tem še ni vrakašana uporabna drobovina.

Mesica iz Škofije Loke je plačala Janezu Jenku iz Trate 137 kg mesa 4-letne, 400 kg težke krave po 80 din za kg — to je 10.960 dinarjev. Kojo je podjetje plačalo posebej. Veterinar je ugotovil, da je bila žival vredna 65.000 dinarjev. Vsekakor je tudi v tem primeru cena mesa, ki je bilo ocenjeno kot polnovredno, premajhna.

Jakob Maglič je moral dati v zakol 4-letnega voča, ker si je na paši odlomil rog in poškodoval lobanjo. Ponudil ga je najprej mesarskemu podjetju na Brezjah, ki je bilo pripravljeno plačati 120 din za kg, vendar s pogojem, da mora lastnik z volom še teden dni počakati, ker ima mesarj trenutno preveč mesa. Ker pa je po veterinarski odredbi morala žival takoj v zakol, je vola ponudil mesarskemu podjetju v Tržiču. Podjetje mu je prvočno ponudilo 100 din za kg, ker pa je lastnik zahteval 120 dinarjev, so mu plačali vola po 80 din za kg, če da mu bo zavarovalnica plačala ostalo. Verjetno v podjetju ne vedo, od koder denar v zavarovalnici.

Morda ponekod odkupljeno meso v sili zaklanih živali, res prodajajo po nižji ceni, vendar prav govorito to ne velja povsod. Menim, da je vprašanje potrošnikov in kmetovcev, kje prodajajo meso, ki je bilo odkupljeno na opisani način, povsem upravičeno. Upoštevati moramo, da gre vsak dan v zakol več takih živali in da gre tu za precejšnje vse.

T. T.

## Svež veter v Cerklijah

Pred dnevi je imel novo izvoljeni Občinski župan odbor v Cerklijah že drugo sejo. Ta seja je bila plodna. Odborniki so prispevali vrsto predlogov izvoljenim komisijam in svetom. Med drugim so govorili o gradnji oziroma adaptaciji zdravstvenega doma, ki se zavlačuje že več let. Opozorili so tudi na to, da je treba poskrbeti, da se ne bo pokvaril instrumentarji v skladislu zadržavnega doma, ki ga je občina kupila pred petimi leti za 1.800.000 dinarjev za splošno in zdravstveno ambulanto. V zvezi s tem so odborniki smatrali, da je potrebno izdatnejše sodelovanje med kmetijskimi zadružnimi. Delno so se zadruge že lotile urejanja nasadov, rivezna, malin in jagodičevja, ker so vsi pogoj za pridelovanje teh kultur. KZ Velesovo in Cerklice sta že počeli po 10 ha teh kultur. Briniki pa nekaj manjšo površino. Odborniki so govorili tudi o ureditvi javne razsvetljave, kar je nujno zaradi turističnega razvoja Cerkelj. Tudi ceste bo treba v bodoči bolje vzdrževati.

Glede kmetijskega posestva v Cerklijah so odborniki smatrali, da ga je treba urediti. Treba bo misliti na gradnjo hleva, na stroje in stavnjanja za delavce, ker so sedaj zaradi neurejenih stanovanjskih razmer na posestvu započeli večinoma le dñinari. To nedvomno oteži normalno delo na posestvu. Hkrati so odborniki smatrali, da je potrebno izdatnejše sodelovanje med kmetijskimi zadružnimi. Delno so se zadruge že lotile urejanja nasadov, rivezna, malin in jagodičevja, ker so vsi pogoj za pridelovanje teh kultur. KZ Velesovo in Cerklice sta že počeli po 10 ha teh kultur. Briniki pa nekaj manjšo površino. Odborniki so govorili tudi o ureditvi javne razsvetljave, kar je nujno zaradi turističnega razvoja Cerkelj. Tudi ceste bo treba v bodoči bolje vzdrževati.

-an

## Glas GORENJSKE

OB 9-LETNICI OBRAZOVANJA  
IZPOLNIL LETNI PLAN  
34 DNI PRED ROKOM

Dne 26. novembra ob 21. uri so v valjarni debele pločevine na Javoriku dosegli letni proizvodni plan: izvaljali so 60.000 ton pločevine. Naslednji dan so imeli v obratu priršno slovesnost, na kateri so proslavili razen delovne zrnage tudi devetletnico obrazovanja.

Letešnji uspeh valjarnje je tako pomembnejši, ker so ga dosegli v izrednih pogojih (zastoji zaradi remonta in okvare na valjnem stojalu). Z javninsko pločevino krijejo okrog 10% potreb naše ladjevalniške industrije in do konca leta jih bodo dali na trg še okrog 7.000 ton. Ta uspeh je plod prizadevanj celotnega kolektiva valjarnje, kajti kljub 46 dnevnom zastoju so dosegli prvič tako veliko proizvodnjo.

Letos so uvedli tudi nov po stopnik avtogenškega čiščenja bram — vložkov — na površini. Na ta način so povečali proiz-

GOBOVCE  
SO DOBILE VODOVOD

Prebivalci vasice Gobovce pri Podbrezjah so proslavili Dan republike z otvoritvijo novega vodovoda. Se na praznik dopoldne so lopate pele udarno pesem pri zaključnih delih ob novem zavojtu in cevovodih. Pred popolnem slovesnosti pa so bila vsa dela končana. Vsem vaščanom je končno pritekla voda v hišo. Gradbeno vrednost objekta ceni se na 900.000 dinarjev. Vaščani so vsa nestrokovna dela — izkopavanje, betoniranje, zasipavanje — opravili sami. Tako so prispevali nad 3000 delovnih ur in precej delovnih sredstev — skupno 57 odstotkov vrednosti novega objekta. Občinski odbor Rdečega kriza in občinska komisija za sanacije pa prispevala 390.000 dinarjev.

-ell-

NOVA KONJEDERNICA  
V CERKLJAH

Pred dnevi so opravili zadnja dela na zgradbi konjedernice v gramozni jami med Cerklijami in Pšato. Do sedaj so konje odirali v Poženku, njihovo odpadno meso pa zakopavali v zemljo. Voda je to nesnaga odnašala v potok Pšato, ki je bil zato okužen. Sedaj pa bodo to meso uničevali v posebnih betonskih bezevalih. Finančna sredstva za gradnjo sta prispevala Občina Cerkle in OLO Kranj.

-an

# gorenjski obveščevalec

## ZDRAVNIŠKA

DEŽURNA SLUŽBA  
Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

## MALI OGLASI

Pravnikom malih oglasov ne objavljamo pred vplačilom. — Cena malih oglasov je: Preklic 20 din, izgubljeni 10 din, ostalo 12 din od besede. Naročniki imajo 20 odstotkov popusta.

Telefonska številka naročniškega in oglašnega oddelka je: Kranj 190.

Izgubila sem denarnico od Pševra preko Javornika do Jošta dne 29. novembra. Najditelja naprošam naj denarnico in dokumente proti nagradi vrne na naslov v denarnici ali v oglašni oddelku, denar pa lahko obdrži.

Zastavo, ki jo je odnesel veter in jo je potem nekdo odnesel proti, naj jo vrne na Klanc 63.

Elektro-motor v odličnem stanju 7,5 KM napredaj. Pušavec Janko, Senčur 146.

Okrajni zavod za socialno zavarovanje Kranj opozarja vse, ki so bili zaposleni v CSR nad eno leto, da prijavijo tako zaposlitev pri tukajnjem zavodu, soba št. 13 ali v pokojninskem odseku podružnice Jesenice.

Prodam 3 prašiče 25–30 kg težke. Sp. Brniki 11, Cerkle.

Prodam posestvo v Poreču se stoeče se iz: 5 ha vinograda, 5 ha gozd, hišo in vse gospodarsko poslopje. Cena 3 milijone dinarjev. Ponudbe oddati v oglašnem oddelku.

Prodam parcelo 826 kvadratnih metrov v Črčah pri Kranju. Naslov v oglašnem oddelku.

Prodam zimski moški plašč iz krombije za srednjo postavo. — Podbreze 67.

Sprejemno v službo takoj nekaj pekovskih pomočnikov, ter zunanj delavce, mlajše moške moći za razna zunanja dela. — Pekarna Kranj.

Kupim ženski šivalni stroj v dobrem stanju. — Brejc, Begunje 105.

Kupim hišo z 1 ha zemljiščem v Kranju ali okolici. — Ploj Stanko, Breg ob Savi 35, Kranj.

Trgovsko pomočništvo, mlajšo moč, lahko tudi učenka tretjega letnika, sprejme špecijska trgovina v Kranju. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe oddati v ogl. oddelku lista.

Nudim stanovanje za pomoč v gospodinjstvu, tovarisci, ki dela samo v popoldanski izmeni. — Informacije dobite na Planini 34, v popoldanskih urah.

Podpisani preklicujem in oblažujem žaljive besede, ki sem jih izrekel na seji Kmet zadruge Ljubljane dne 18. julija 1957 in izjavljam, da nimam družini Kovačič Anice ničesar očitati.

Opozorjam vsakogar, ki bi kaj žaljivega govoril o meni, da ga bom sodniško pregaenal. Izjavljam, da so vse govorice izrečene o meni neresnične. — Blažič Alojz, Jesenice.

Prodam novo rezilno glavo za skobelni stroj. Naslov v oglašnem oddelku.

## ZAHVALA

Podpisana se zahvaljujem Državnemu zavarovalnemu zavodu za takojšnje izplačilo zavarovalnine za pogorelo stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje, kakor tudi tovarni »Colors« v Medvodah za podarjenico začasno streho pa tudi vsem darovalcem lesa in delavcem ter ostalim prebivalcem Smlednika in okolice, ki so mi na kakšenkoli način pomagali. — Grabeč Ana, vojna vdova iz NOV. Smlednik.

## OBJAVE

### VESELI VEČER

Zabavni ansambel Celjskega akademskega kluba — študentov iz Ljubljane, priredi v prostorih »Prešernovega gledališča« v Kranju v nedeljo 8. decembra ob 16. in 20. uri.

### VESELI VEČER

s pestrim sporedom glasbenih in zabavnih točk. Sodelujejo: Celjski instrumentalni kvintet — solisti, humorist Matevž ter absolvent, AIU Branko.

### PLESNE VAJE

TVD »Partizan« Stražišče obvešča, da bodo ob 8. decembra t. i. dalje vsako nedeljo ob 16. uri v domu »Partizana« Stražišče plesne vaje pod strokovnim vodstvom. Plesne vaje bodo kombinirane za začetnike in ostale. — Vabljeni

### ZAHVALA

Ob brdki izgubi mojega ljubljenega moža Megliča Jožeta (po domači Lenart) iz Doline se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste mu med bolezniško lajšajo trpljenje, v prvi vrsti zdravniku dr. Martinčiču, vsem darovalcem vencev, in vsem, ki ste ga spremili na njeni zadnji poti.

Posebna zahvala dr. Gregorčiču za ganljivi govor in ostali duhovščini za spremstvo.

Prav vsem še enkrat prisrčna zahvala.

Meglīč Elizabetha

## KINO

\*STORIČ\* KRANJ: 6. in 7. decembra amer. barvni cinema scope film »PIKNIK« ob 16., 18. in 20. uri. 8. decembra ob 10. uri amer. barvni film »SKARAMUŠ«, ob 14. uri franc. film »STOPNICE ZA SLUŽINČAD«, ob 16., 18. in 20. uri amer. barvni cinemascop film »PIKNIK«.

\*TRIGLAV\* PRIMSKOVO: 7. decembra ob 19. uri amer. premiera franc. filma »STOPNICE ZA

SLUŽINČAD«, 8. decembra ob 16.30. in 19. uri amer. barvni film »SKARAMUŠ«.

\*SVOBODA\* STRAŽIŠČE: 7. decembra amer. barvni film »SKARAMUŠ« ob 18. in 20. uri. — 8. decembra franc. film »STOPNICE ZA SLUŽINČAD« ob 15., 17. in 19. uri.

\*NAKLO\*: 7. in 8. decembra amer. film »KAPETAN KERY« ob 19. uri.

\*BLED\*: od 6. do 9. decembra franc. pustolovski film »JUNAKI SO UTRUJENI«. V petek ob 20. uri, v soboto ob 17. in 20. uri in v nedeljo ob 14., 16., 18. ter 20. uri — ob 10. uri dopoldan matineja.

\*RADOVNIČJA\*: 5. decembra ob 23. uri jug. barvni film »POP CIRA IN POP SPIRA«.

6. decembra ob 20. uri amer. barvni film »ZADNJI IZ PLAVENA KOMANC«.

7. decembra ob 20. uri jug. film »POP CIRA IN POP SPIRA«. — 8. decembra ob 10., 14. in 18. uri jug. film »POP CIRA IN POP SPIRA« ter ob 16. in 20. uri amer. barvni film »ZADNJI IZ PLEMENA KOMANC«.

\*LJUBNO\*: 7. in 8. decembra amer. film »LETCA VRAGA«. V soboto ob 19.30. uri in v nedeljo ob 16. in 18. uri.

\*SORA\* SKOFJA LOKA: od 6. do 8. decembra amer. barvni film »UPOR NA CAINU«.

\*KRVAVC\* CERKLJE: 7. in 8. decembra amer. pustolovski film »KLIC DIVJINE«. — V soboto ob 19.30. uri. V nedeljo ob 16. in 19. uri.

## GLEDALIŠCE

### PREŠERNONOVO GLEDALIŠCE KRANJ

V soboto 7. decembra ob 16. in 20. uri A. P. Čehov »STRIGEK VANJA« — drama v 4 dejanjih — izven. Gostovanje Mestnega gledališča iz Ljubljane. Vstopnice so na razpolago v običajnih urah pri blagajni Prešernovega gledališča.

\*MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE\*

V soboto 7. decembra in v nedeljo 8. decembra ob 19.30. uri G. Axelrod »SEDEM LET SKOMIN«. Romantična komedija v 3 dejanjih. Režija Marjan Stare Scena: Bojan Cebulj. — Zvezne v vlaki ugodne.

## RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak delavnik ob 5.05., 6.00., 8.00., 10.10., 13.00., 15.00., 17.00., 22.00 in 22.55. uri ter Radijski dnevnik ob 19.30. uri, ob nedeljah pa ob 6.05., 7.00., 13.00., 15.00., 22.00 in 22.55. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri.

PETEK, 6. DECEMBER

6.40 Naš jedilnik.

10.10 Pester spored solističnih skladb.

11.30 Za dom in žene.

12.30 Kmetijski nasveti — ing. Anton Petriček: Kdaj in kako bomo gnojili Maljanske sortant pšenice.

13.15 Od arje do arje.

14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — Pojte z nami...

NEDELJA, 8. DECEMBER

7.35 Glasbene slike in zabavne popevke.

8.00 Športna reportaža.

8.45 Mladinska radijska igra — a) Medved Pu najde Sivčkov rep, b) V gozd prideta Konči in Ru.

9.15 Kar radi poslušate.

10.00 Še pomnite tovariši... — Iztok Lipar: Golčaj.

12.00 Pogovor s poslušalcem.

12.10 Želim — dober tek! (spored zabavne glasbe).

13.30 Za našo vas.

16.00 Matija Maležič: Ljudje pod Snežnikom (reportaža).

16.30 Glasbeni mozaik.

17.30 Radijska igra — Luigi Silori: Barake.

18.30 Slovenska pesem od romantične do danes — IX. Skladbe Benjamina Iipavca (2. del).

22.15 Igramo za ples!

## KNJIGOVODJE!

Ustanovna skupčina Združenja knjigovodij Slovenije bo dne 12. decembra 1957 v kinodvorani Litostru v Ljubljani s pričetkom ob 10. uri.

## DNEVNÍ RED:

1. Otvoritev ustanovne skupčine

2. Izvolitev delovnega predsednika

3. Izvolitev zapisnikarjev

4. Izvolitev overovaliteljev zapisnika

5. Izvolitev kandidacijske komisije

6. Izvolitev volilne komisije

7. Referati

8. Diskusija o referatih

9. Potrditev pravil združenja

10. Volitive upravnega odbora, nadzornega odbora in časnega razsodnišča.

K udeležbi vabimo vse uslužence knjigovodstva. Udeležence, ki se še niso prijavili, prosimo, da pošljete čimprej prijave na naslov: Inicjalni odbor za ustanovitev Združenja knjigovodij LRS Ljubljana, poštni predel št. 29.

Inicjalni odbor za ustanovitev Združenja knjigovodij LRS Ljubljana, poštni predel št. 29.

Inicjalni odbor za ustanovitev Združenja knjigovodij LRS Ljubljana, poštni predel št. 29.

Inicjalni odbor za ustanovitev Združenja knjigovodij LRS Ljubljana, poštni predel št. 29.

Inicjalni odbor za ustanovitev Združenja knjigovodij LRS Ljubljana, poštni predel št. 29.

Inicjalni odbor za ustanovitev Združenja knjigovodij LRS Ljubljana, poštni predel št. 29.

Inicjalni odbor za ustanovitev Združenja knjigovodij LRS Ljubljana, poštni predel št. 29.

Inicjalni odbor za ustanovitev Združenja knjigovodij LRS Ljubljana, poštni predel št. 29.

Inicjalni odbor za ustanovitev Združenja knjigovodij LRS Ljubljana, poštni predel št. 29.

Inicjalni odbor za ustanovitev Združenja knjigovodij LRS Ljubljana, poštni predel št. 29.

Inicjalni odbor za ustanovitev Združenja knjigovodij LRS Ljubljana, poštni predel št. 29.

Inicjalni odbor za ustanovitev Združenja knjigovodij LRS Ljubljana, poštni predel št. 29.

Inicjalni odbor za ustanovitev Združenja knjigovodij LRS Ljubljana, poštni predel št. 29.

Inicjalni odbor za ustanovitev Združenja knjigovodij LRS Ljubljana, poštni predel št. 29.

Inicjalni odbor za ustanovitev Združenja knjigovodij LRS Ljubljana, poštni predel št. 29.

Inicjalni odbor za ustanovitev Združenja knjigovodij LRS Ljubljana, poštni predel št. 29.

Inicjalni odbor za ustanovitev Združenja knjigovodij LRS Ljubljana, poštni predel št. 29.

Inicjalni odbor za ustanovitev Združenja knjigovodij L

Razmišljjanje o amaterski dejavnosti

# Čemu mrtvilo in nedelavnost?

Dosedanje izkušnje so pokazale, da se pri kulturno-prosvetni dejavnosti ni mogoče več omejevati zgolj na amatersko dejavnost, na poveke zvore in najhite knjižnice, ampak je treba iskati vedno nove oblike dela z množicami. S spremembijo družbenih odnosov na vasi se nenehno spreminja tudi človekova zavest, kjer pa, zlasti spričo močnega vpliva filma, tisk in radija, rastejo tudi kulturne potrebe našega človeka. Te nove okoliščine, ki so iz dneva v dan bolj očitne, pa terajo od naših prosvetnih društev in Svobod precej iznajdljivosti in sposobnosti prilagoditi se novim razmeram in potrebam.

Klub temu pa se marsikje, zlasti na podeželju, omejujejo nekatera društva največ na amatersko igralsko dejavnost, ki jo gojijo z večjim ali manjšim uspehom. — Medtem ko v mestih močnejše kerijojo duhov, podobno prebilalstva tisk film in radio, imajo nastopi amaterjev skupin na podeželju dokaj večji odmet v marsikje priznano tradicijo. V bistvu so delovne skupine te vrste po svoji igralski aktivnosti, metodah in kvaliteti tako raznolike, kolikor jih pa je. Prav zaradi tega je njihovo delo precej mnogostransko in pestro. K tej raznolnosti jih silijo okolje, v katerem delajo, in pa — sami nosilci kulturno-prosvetnega pričevanja.

Vejča društva v bolj razvijenih krajih se bodo zavzemala za zahtevnejši repereto in ga tudi bolj dosledno in kvalitetnejše izvedla, če ne bodo hotela zagubiti stika s sorazmerno zahtevnejšim občinstvom.

Zal pa je ponekod dejavnost društev precej borna ali pa je sploh ni. V zadnjem času smo brali v »Glasu Gorenjske« sestavek o kulturnoprosvetni dejavnosti gornjevaške občine z naslovom »Osobna nasprotja dušev kulturno dejavnosti« (18. okt. 1957). Prav zaradi tega so pščete ugotovitve, posebej pa dejstvo, da se zlasti v Poljanah kulturnoprosvetno delo društva ne more povpeti na nekdanjo raven prav zaradi

osebnih nasprotij, ki seveda razkrajajo vsako dobro namero in pobudo posameznikov. To dejstvo je tamkaj že precej stara stvar in se vleče že skozi vsa leta.

Ker so mi bile razmere ondi še pred nedavnim dobro znane in ker imenovana društva le niso edina te vrste, bi k omenjenemu pristavljal še nekaj besed.

Nemalokrat ugotavljamo, zakaj je to ali ono društvo nedelavnost: bračci ne morejo do začlenjenih knjig, ki jih sicer hrani društvena knjižnica, ljudska univerza molči, prav tako mrtvilo vlaže tudi med igralci. Tako sicer izgleda od daleč. Če pa stvar nekoliko natančnejše premotrimo in nekoliko pobrskamo za vzroke, ki so povzročili tako stanje, bomo odkrili marsikaj zanimivega. Pogosto se nahajajo v vodstvih društev ljudje, ki smatrajo, da so edino oni poklicani voditi in usmerjati prosteto v kulturo v kraju, pa sami nimajo niti pogojev niti resnične vneime za to. Smatrajo pač, da morajo ravno o vsem odločati, in čutijo, da jih že od nekdaj veže neka dolžnost do tega dela, ker so z društvom na ta ali oni načini povezani: gospodarji inventarja, upravniki prosvetnih domov in podobno. Z resničnim kulturnoprosvetnim delom pa jih ne druži tista notranja vez in potreba, prav tako jim manjša tudi veselja in sposobnosti. Klub temu pa se skušajo uveljaviti, ker se pač morajo. Izkušnja pa seveda pokaže drugače. — Taki ljudje lahko postanejo morda dobra opora pri raznih organizacijah in tehničnih opravilih, če je njihovo prizadelenost in voljo moč pravilno usmeriti. Nikakor pa ne morejo ostati vodilni usmerjevalci kulturnega življenja v nekem kraju, kajti čim nastopijo prve težave, se s tem pojavijo zanje tudi nepremostljive ovire, ki jim niso kos. Prav zaradi tega odpovedo vsa stvar zaspri. In takih primerov ni malo.

Seveda so vzroki za tako mrtvilo in nedelavnost lahko zelo različni. Navedel sem le enoga.

Se vedno pa je najti primere, da aktivni kulturni delavci niso dozoreli kulturnim zahtevam občinstva. Režiserji na primer s svojimi nazorji o igralstvu še precej zaostajajo in niso sposobni prilagoditi se zahtevam časa, zato za životarijo in se izjavljajo v skrajnem dilematizmu. Prav taksi odgovorni ljudje društva in občinstvu veliko škodujejo, ker so zaverovanji v svoje zastarele in neuporabne metode dramatskega dela. Se teže pa je, če ti ljudje menijo, da je kulturnoprosvetno delo njihov monopol. Vsakogar, ki se vtika vanj, ljudosumnogledajo in ga na tistem z vsemi štrimi odrivajo. Sami se namreč smatrajo za edino zvezčavne nosilce kulturnega življenja, ker so se sprostilo pač že od nekdaj ukvarjali. Marsikod pride s takimi ljudmi navskriž že pri izbiri dela za uprizoritev. Ce ni hudič, najdejo v svoji igratnicni kakšno zaprašeno »solzavo romantično zgodbo«, ki so jo staknili kdove kod. — Druga težava pa nastopi pri pripravah za uprizoritev. V mnogočem je odvisno ravno od režiserjev, kako bo uspela celota. Seveda od njihove sposobnosti, iznajdljivosti in vnenem. Vsakdo, ki je že režiral ali igral pri kateremkoli amaterskem društvu, ve, da ta dolžnost ni lahka in da zahteva celega človeka. Se bolj težavna pa je vloga režiserja v takih igralskih skupinah, kjer mora opravljati malone vse dolžnosti od dramaturga, scenarista do tehničnega vodje. Razen tega pa mora biti dober organizator in mislični pri tem na vse malenkosti. Z igralsvom ga mora seveda družiti veselje in vnema za stvar ter delovna ambicija. V mnogih primerih mora suvereno in odločno ukrepati, če se hoče izogniti zmedni in kolobanju, tako pri izbiri dramskega teksta, pri razdelitvi vlog kakor tudi pri vajah. Tako pa seveda lahko ravna samo tisti, ki si s svojimi uspehi in delom pridobi zaupanje in ugled.

JOZE BOHINC

## filmi, ki jih gledamo

### PIKNIK

Ameriški filmski producent »Columbia« je v režiji Joshua Logana posnel v kinemaskopu in barvah odrsko delo ameriškega dramatika Williama Ingea »Pikniks«, ki je bilo nagrjeno s Pulitzerjevo nagrado. Že samo dramsko delo je na svoji poti po ameriških in evropskih odrskih doživel prodoren uspeh, nič manjšega uspeha pa ni zabeležil film.

Da je iz dramskega teksta, ki pomeni umetnost, nastala nova, že večja umetnost — film, ima nedvomno največ zaslug režiser Joshua Logan. Vsakdanji zgodbi, o katerih bi se zdelo človeku, kmajda vredno razmisliti, je vdahnil pravo mero optimizma, sproščenosti, humorja, gremke in zanesenjaške vere v mladost, tako da zgodba zaživi pred očmi gledalca v vsej svoji neposrednosti in prepričljivosti. Vsakakor pa so predvsem filmska izrazna sredstva pripomogla, da se je dramski tekst otrese tesnega okvirja prizorišč, ki jih narekuje oder; spričo tega pa je postala vsa zgodba širša, zgornejša, bolj dinamična — torej po dramaturški plati brezibna.

Logan je zaupal glavne vloge Williamu Holdenu, ljubki igralki Kim Novak in Rosalind Russell. Svoje naloge so brezibno opravili.

Kinematografski sistem in barve — nove pridobitve filmske tehnike — umetniškega jezika zgodbe ne mrtvičjo. Morda bi kazalo grajati barve, ki jim ni bila posvečena tolikšna pozornost, kakor to vidimo pri pogostih filmskih spektaklih, pa čeprav le-ti nimajo nobene umetniške vrednosti. Nekateri prizori zažare od časa do časa v vijoličasti ali rdeči svetlobi, nekatere slike pa so medie.

### LOV NA VOHUNE

je ameriški pistolovski film v črno-beli tehniki. Tej zgodbi v prid ne bi mogli pripisati drugega kot to, da je, kot vsi tovrstni filmi, grajen zelo spremeno in da je prikoved zelo domesnilna. Risanje konfliktov je površinsko, nikjer ni opaziti poglabljanja v značaje nastopajočih. Klub temu, da je film še kar dober, ne presegajoč po-vprečja med filmi tovrstnega žanra. Film je režiral George Sherman, v glavnih vlogah pa nastopajo Martha Toren, Howard Duff in Philip Friend. aa



LJUBO RAVNIKAR: DVORIŠE — SREDNJI VRH (akvarel)

## Koncert mladih umetnikov v Kranju

Koncertna poslovalnica v Kranju bo priredila v torki, 10. decembra ob 20. uri, v Prešernovem gledališču v Kranju »Koncert mladih umetnikov«.

Na tem glasbenem večeru bodo nastopili mezosopranistka M. Bitenčeva, ki je na mednarodnem pevskem tekmovanju v Londonu letos spomladis prejela prvo nagrado, dalje član ljubljanske Operе, tenorist Mitja Gregorč in pianist Borut Lesjak. Leto ni zgolj pianist, njegova glasbena ustvarjalnost sega še daleč. Uspešno se udejstvuje tudi koton komponist. Napisal je namreč glasbo za slovenski igralni film »Ne čakaj na maj«. Pri klavirju bo dirigent Ciril Cvetko.

Bogat program pesmi in opernih arij iz popularne glasbene literature ter renomirana imena sodelujočih jančajo, da se obeta ljubiteljem koncertov lepo umetniško doživetje.

S.



LJUBO RAVNIKAR: POD SREDNJIM VRHOM (akvarel)

Miloš Mikeln:

## Pomenki o filmu

### LAŽNI PSIHOLOŠKI FILM

Vsa umetnost je bila v vseh časih usmerjena v človekovo notranjost, v njegovo psihično življenje; v neki dobi manj, v drugi bolj. V zadnjih dve sto letih je ta usmerjenost umetnosti v človekovo notranjost vzporedno z naglim razvojem znanosti in zlasti še psihologije postal še očitnejša in večkrat celo sama sebi namen. Tudi filmska umetnost se je kmalu potem, ko je premagala začetne otroške bolezni, po vzboru svojih starejših sester, zlasti dramske književnosti, usmerila v raziskovanje in prikazovanje človekove duševnosti. S tem je filmska umetnost, ki so jo v začetku smatrala za navadno sejmarsko atrakcijo, postala enakovredna drugim umetnostim, da lahko danes ustvarja umetniške podobe človekovega življenja z enako silo, kot kot n. pr. dva tisoč let starejša dramatska književnost.

Ampak, kot se je iz romantičnega romana rodil meščanski solzavi roman, kot je vsak resnično umetniški pojav, vsaka zvrst umetnosti rodila svojo popačeno podobo, ki ji z neslovensko, a zelo jasno besedo običajno pravimo »šund«, tako je tudi psihološki film kaj kmalu dobil svojega popačenega dvojčka, lažni psihološki film, ki jih velike v male filmske produkcije po svetu izdelujejo prav toliko kot kriminalistični, pistolovski ali revijski filmov.

Lažni psihološki film je nastal iz iste potrebe, istega duha dobre kot resnično umetniški psihološki film: iz težnje po čim globljem posegu v človeško duševnost, težnje po slikanju ne le zunanjih, temveč tudi notranje podobe, notranje resničnosti človeka. Producen, ki je tak film izdelal, ga s svojim reklamnim aparatom razglasil za »precizno analizo duševnosti takega in

takega junaka«, da bi s tem zadostil težnji gledalca po podobah človeških duševnosti, po notranjih konfliktih in notranjem, psihičnem dočaganju.

Medtem ko umetniški psihološki film slika življenje s poudarkom na notranjem, psihičnem dočaganju in psihičnih značilnostih ljudi, pa lažni psihološki film običajno vzame za svojo vsebinsko osnovo neko nenormalno psihično lastnost glavnega junaka filma in potem okrog te lastnosti in iz nje izvirajočih (ali pa po silnih odanh) zapletov naniza bolj ali manj (po navadi manj) verne podobe resničnega življenja. Toda na tej pravkar imenovan značilnosti pravapre še ni nič slabega, niti takega, kar bi te vrste filme označilo kot umetniške, lažni - psihološke. Lažni psihološki film jemlje svoje snovi iz življenja in slika življenje s poudarkom na notranjih, psihičnih zapletih. Yes življenjski ambient in vse resnično življenje pa mu je samo kulisa, pred kaže nenormalne lastnosti svojega junaka. To ni nikdar verna, temveč vedno le skonstruirana, po sili sestavljena podoba resničnosti in tudi tiste človeške duševnosti, ki jo analizira. Torej: ne slikanje življenja in ne normalnih duševnih pojmov v njem, temveč slikanje nenormalnih duševnih pojmov v včasih še življenja okrog njih. To je glavna značilnost lažnega psihološkega filma.

V naših kinematografi teče mnogo filmov, za katere trdijo reklamne agencije filmskih družb, da so psihološki, duševlosni filmi. S temi reklamnimi gesli hočejo privabiti čimveč gledalcev, kajti marsikateri sodobni obiskovalci kina se ne zadovoljijo več samo s prikazovanjem zunanjih dogodkov, temveč hoče, da mu film, ki ga gleda, nudi tudi vpogled v človeško du-

števost. Toda ker ti filmi niso nastali kot umetniški odraz življenja, temveč kot v neki bajki-psihološki okvir posiljeno življenje, tudi niso umetnine. Prva značilnost takih filmov je, da so navadno zgrajeni na znani formuli za izdelovanje osladnih zgodb s happy - endom. Po tej lastnosti jih bomo tudi najlaže spoznali. Poskušate si odmisliti vso psihološko navlako, ki kitata film (na primer »Ne poj mi žalostnih pesmi«, številne mehiške in druge filme), pa boste videli, da ostane samo še osladna storija, sestavljena po stokrat preizkušenem receptu, ki naj zadovolji estetsko neizobraženo občinstvo.

V enem izmed prejšnjih naših člankov o filmu smo zapisali, da vidimo vsako leto morda le deset dobrih, umetniških filmov, vsi drugi pa so plaža ali kvečjemu samo zabavi namenjeni industrijski proizvod. Danes bomo to neštetokrat dokazano trditve dopolnili: če odštejemo od tistih 95 odstotkov povprečnih in slabih zabavnih filmov vse filme raznih serijsko produciranih zvrsti, to je western, gangster, revijske, glasbene in pistolovske filme, so večina teh, ki nam še ostanejo, lažni psihološki filmi. Zaradi tega je lažni psihološki film nelzbrusenemu okusu filmskega občinstva še posebej nevaren. Ce gledamo glasbeno revijo, jo gledamo pač samo zaradi zabave, zaradi živih barv in zaradi živahnih glasov tegov ali onega jazzovskega zvezdnika na trobenti. Toda psihološki film se nam hoče vsiliti kot resnična podoba življenja in marsikod takim spačkom marsikdaj nasede. V dvorani se pojavijo žečni robcii vseh oblik in velikosti, ki služijo ginjenim gledalcem za brisanje posledic izpeljanja »njega« ali »njene«. Ko gredo gledalci domov, so vsaj še pol ure zamorjeni. Posledic takega filma se znebjijo šele, ko film trezno premislijo in spoznajo, da so nasedli sleparji (kar se pri današnjem tempu življenja le redkokdaj zgodi, saj nihče nima časa premisljati o tem, kar je videl v kinu).

(Nadaljevanje prihodnjih)

### OBISK RAZSTAVE AKVARELOV AKAD. SLIKARJA LJUBE RAVNIKARJA PRESENETIL

Nadvise zančiva in vsebinsko pestr razstava akvarelov akademškega slikarja Ljuba Ravnikarja v Mestnem muzeju v Kranju je pritegnila veliko število ljubiteljev likovne umetnosti. Do včeraj je namreč razstava zabeležila 4.372 obiskovalcev. Ta nazipovprečno visoki obisk lahko služi tudi kot dokaz, da so umetnostna stremljenja in caebnostna nota razstavljavca ljudem zelo blizu.

S.

### Z »MAČEHO IN PASTORKO« SO GOSTOVAMI V PODNARTU

V nedeljo je mladiščka dramska sekacija KUD Storžič s Kokrice uprizorila v Kulturnem domu v Podnartu mladiščko igro Kristine Brenkove »Mačeha in pastorka«. Igra je uspešno zrežiral učitelj S. Scherl s Kokrice. Ker so mladišči s to igro nastopili že na domaćem odru, je nedeljska predstava zelo dobro izpadla. Stevilni gledalci so bili z tega mladišči igralcev zelo zadovoljni; izrazili so željo, da bi jih še večkrat obiskali. -an

Z razstave v Mestnem muzeju v Kranju

### GORENJSKO STAVBARSTVO V BAROČNI DOBI

29. novembra je bila v Mestnem muzeju odprta razstava pod imenom »Gorenjsko stavbarstvo v baročni dobi«. Razstava skuša s fotografijami in arhitektonskimi načrti prikazati celotno spomeniško posest, ki jo je pri nas ustvarila baročna doba v 17. in 18. stoletju. Zastopana je profana in sakralna arhitektura (gradovi, cerkve, kmečke hiše itd.). Razstavi so priključeni kot dekorativni elementi v zadnjem času najdeni kipi in slike ter makecie nekaterih stavbarskih spomenikov. Točnatna razstava je prvi polzikus prikazati spomeniško posest določenega področja in določene dobe v razstavnih oblikah.



### Analizo družbene prehrane v kranjskem okraju pripravljajo

Zavod za napredek gospodinjstva v Kranju je opravil letos že nekaj pomembnih nalog. V izčrpani anketi je skupno z Odborom žena zadružnic pri Okrajni zadružni zvezi obdelal 200 kmečkih gospodinjstev iz vseh predelov okraja. Na ta način mu je uspeло zbrati zanimive podatke o zapošlenosti kmečkih žena, kakor tudi o načinu prehrane na kmetih.

V preteklem mesecu je Zavod začel tudi s splošnimi 6-tedenskimi gospodinjskimi tečaji na podeželju. Kranjske žene obiskujejo zdaj prostorij Zavoda tri tečaje, ki potekajo vzporedno. Med obiskovalkami je precej tovarišic iz delovnih kolektivov, zlasti iz »Tiskanine« in »Pletenine«. V kraljek bo priredil Zavod tečaj za internatske kuharice ter seminar za tiste učiteljice, ki poučujejo gospodinjstvo na osmiletkah. Kuharice se zelo zanimajo za tečaj, ki ga ima Zavod v načrtu zanje po Novem letu, saj bodo ob koncu

jopico pletemo s sivo in rumeno volno, hlačke pa samo s sivo volno. Potrebujemo igle štev. 2 in 2,5, 20 zank meri 6 cm in 6 mm, 20 vrst pa 5 cm. Za komplet kupimo 300 gramov sive in 50 gramov rumene volne.

#### JOPICA

Desno stran prednjega dela začemo na 40 zank z iglami štev. 2. Pleteemo 4 cm elastičnega vboda (na levi ena desna) s sivo volno. Nato nadaljujemo gladek vzorec (na pravi strani same desnej) z iglami štev. 2,5 ter pleteemo izmenoma dve vrsti z rumeno in šest vrst s sivo volno. Na 12 cm višine odvzamemo za rokavni izrez 3, nato 2 in 4 krat po eno zanko. Na 23 cm višine (po trejeti vrsti desete sive proge) odvzamemo 31 zank v petih zaporedjih za ramo. Prav tako pletemo levo stran.

**Hribet:** Nasnijemo 100 zank s sivo volno in iglami štev. 2 ter pleteemo 4 cm elastičnega vboda. Nato nadaljujemo gladek vzorec z sivo volno in iglami štev. 2,5 brez rumenih prog. Na 12 cm višine odvzamemo na obeh straneh za rokavni izrez na vsaki dve vrsti tri, dve in dvakrat po eno zanko ter na vsake 4 vrste dvakrat po 1 zanko. Na 23 cm višine odvzamemo v petih presledkih 30 zank na vsaki rami, ostale pa zaključimo naenkrat.

Tečaja lahko opravite izpit za priznanje kvalifikacije.

Med važne naloge, ki se jih bo Zavod v najkrajšem času lotil, so di analiza družbene prehrane v kranjskem okraju. Zavod bo zbral podatke o prehrani in strokovnosti uslužbencev v menzah, domovih, internatih in bolnišnicah ter ocenil kvaliteto topil in mrzilih malic, ki jih nudijo delavcem v posameznih podjetjih.

-ey

## Mlada rast

odlično (5) stabo (4)

1+3=4 dobro (3) razčasnost (1)

odlično (5)

## MLADA RAST

### Tonček je bolan

Danes Tonček se ne smeje, ves dan se na peči greje, pust je kot jesenski dan, prav gotovo je bolan.

Kašja, kika, težko diha in trebušek ga boli, da več jed mu prav nobena žed od včeraj ne diši. Mamo prav zares skrbi.

Smo poslali po zdravnika, da zdravila mu bo dal, bolni srček preiskal.

Spet bo Tonček zdrav skačjal, se s tovariši igral.

TONČKA PERČIĆ

Nekoč je stala na gričku lepa, trdno zidana hišica. Mož, ki jo je sezidal je dejal: »Te hiše ne smejo nikoli prodati niti za zlato niti za srebro. Tukaj naj stoji in naši otroci in vnuki in pravnuki in pra-pra-pravniki naj se je veseli. Hišica je bila tega zelo vesela. Stala je na vrhu grička in se veselila prelepega razgleda. Slednino jutro, ko je sonce vzložilo, je v pozdrav počujilo s svojimi zlatimi žarki in ko se je znočilo, ji je večerna zarja veselila laško noč. Minevali so dnevi, vsak je bil malce drugačen od prejšnjega, hišica pa je stala, se veselila prelepega razgleda in ostala vedno enaka. Ponoči pa je gledala nebo in mesec in polno luno in zadnji in prvi krajec, kadar pa je bil mlajši je gledala zvezdice in se jih veselila. Tamdaleč pa so bleščale in migljale lučice iz bližnjega mesta. Hišica je bila zelo radovedna, kakšno je to mesto.

Cas je hitro mineval in minevali so dnevi in meseci. Prišla je pomlad, sonce je sijalo toploje in hišica je pričakovala prve lastovke.

Trava je ozelenela in drevesa so se

rascvetela. Hišica je gledala otroke, ki so se igrali in tekali okoli nje. Potem je prišlo poletje, v sadovnjakih so zorela jabolka. Otroci so skakali v ribnik in se igrali z ribicami.

Potem pa so dnevi postali zopet krašči, listje na drevesih je postajalo rumeno in rdeče in otroci so začeli hodiči v šolo.

In ko so postale noči najdaljše in dnevi najkrašji in ko je z dreves odpadlo že vse listje, je padel sneg.

## Hišica

Otroci so imeli zopet svoje veselje. Smučali in sankali in drsalni so se rdečih lic in veselih oči.

Minevala so leta. Otroci so odrasli in odšli v mesto. Luči iz mesta so se pomaknile bliže in postale so večje.

Nekega dne se je pripeljal voz brez konj in hišica je bila zelo presenečena. Na vozu so bili ljudje. Za njimi so pripeljali konji še mnogo voz, pripeljali so žerjav, ki je odnašal zemljo in prisadil kamende. Potem so pripeljali velikanski valjar, ki je zmnil kamnenje v plesek; cesta je bila narejena.

Po cesti se je sem in tja vozilo mnogo voz in konj in ljubi in ob cesti so rasle hiše. Napravili so še več cest in še več hiš, velikih in visokih. Ljudje se niso hoteli več naseliti v mali hišici, niti je niso mogli prodati ne za zlato, ne za srebro. Taka je stala tam, majhna in zapuščena med velikimi visokimi hišami. Ponoči ni bilo več tistega miru, ki ga je bila vajena; ob cesti so stale svetlike na gosto, gorele so vso noč in ob njih so mesec in zvezde zbledele. »To je najbrž mesto,« si je mislila hišica.

Nad cestami so napeljali žice, po cestah so vozili trolejbusi, tramvaji, avtomobili kar naprej ponori in podnevi. Mimo hišice so hoteli ljude in vsi so bili videti strašno zaposleni in vsem se je mudilo. V zraku je bilo polno dima in prahu, tako, da še skoraj dihati ni bilo mogoče.

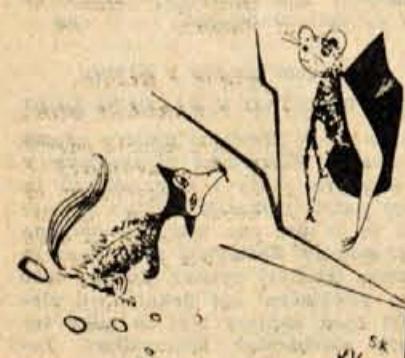
Res je, pomislihišica, »on je ptica.«

Od takrat netopir ne teka več po zemlji, ker se počasi hličice, podnevi pa se ne upa več letati, ker ga je strah pred jastrebom.

Altajska bajka  
FA

## NETOPIR

Dandanes leta netopir v mraku in ponoči, nekdaj pa je letal tudi po-dnevi.



Ko je nekoga dne letal po zraku, mu prileti nasproti jastreb. »Dobro, da sem te srečal,« zakriči jastreb. »Že tri leta te iščem zmanj!«

»Zakaj me pa iščeš?« vpraša netopir ves v strahu.

## Pleten komplet za dveletnega dečka

Jopico pletemo s sivo in rumeno volno, hlačke pa samo s sivo volno. Potrebujemo igle štev. 2 in 2,5, 20 zank meri 6 cm in 6 mm, 20 vrst pa 5 cm. Za komplet kupimo 300 gramov sive in 50 gramov rumene volne.

**Rokav:** Nasnijemo 40 zank s sivo volno in pletemo 3,5 cm elastičnega vboda z iglami štev. 2. Nadaljujemo gladek vzorec z iglami štev. 2,5 in v prvi vrsti dodamo 14 zank, nadaljujemo ob straneh na vsake 3 cm šestkrat po 1 zanko. Na 24 cm višine odvzamemo za okrogline 3, trikrat 2, sedemkrat 1, dvakrat 2 in trikrat 3 zanke. Preostale zaključimo naenkrat. Vse dele jopicice lepo zlikamo in sešijemo, nato pa z iglami štev. 2 spletemo ravno 18 cm po 2 in 2 zanki skupaj. Ostane nam 59 zank. Z iglami štev. 2 spletemo še 4 cm elastičnega vboda ter vse skupaj zaključimo.

Za naramnice spletemo eva-traka s sivo volno in iglami štev. 2. Nasnijemo 10 zank in pletemo elastični vred 48 cm dolžine. Potem vse skupaj zlikamo. Ob vsaki hlačnici nabremo 84 zank in pletemo z iglami štev. 2, 1,5 cm elastičnega vboda. Naramnice prisijemo spredaj v medsebojni oddaljenosti 8 cm, zadaj pa se krijo v razdalji 5 cm.

**Hlačke:** Prednji in zadnji del sta enaka. Pletemo začnemo s trikotom med nogami, in sicer nasnijemo na igle štev. 2,5 24 zank. S sivo volno pletemo 4 vrste gladekega vboda. Nato dodamo z vsake

strani 12 - krat 4 in dvakrat 5 zank. Istočasno odvzamemo po 1 zanko z vsake strani srednjih 20 zank. Nato nadaljujemo gladek vzorec z iglami štev. 2,5 in v prvi vrsti dodamo 14 zank, nadaljujemo ob straneh na vsake 3 cm šestkrat po 1 zanko. Na 24 cm višine odvzamemo za okrogline 3, trikrat 2, sedemkrat 1, dvakrat 2 in trikrat 3 zanke. Preostale zaključimo naenkrat. Vse dele jopicice lepo zlikamo in sešijemo, nato pa z iglami štev. 2 spletemo ravno 18 cm po 2 in 2 zanki skupaj. Ostane nam 59 zank. Z iglami štev. 2 spletemo še 4 cm elastičnega vboda ter vse skupaj zaključimo.

Za naramnice spletemo eva-traka s sivo volno in iglami štev. 2. Nasnijemo 10 zank in pletemo elastični vred 48 cm dolžine. Potem vse skupaj zlikamo. Ob vsaki hlačnici nabremo 84 zank in pletemo z iglami štev. 2, 1,5 cm elastičnega vboda. Naramnice prisijemo spredaj v medsebojni oddaljenosti 8 cm, zadaj pa se krijo v razdalji 5 cm.

**Mamicice,** poskusite same napraviti sinčku topel komplet, kakršnega vidite na skici!

**Pljučka v papriki:** 1/4 kg telečjih pljučk, slana voda, 6 dkg slanine, 3 dkg surovega masla, čebula, pol živilke paprike, sol, kumin, juha; 1/2 sметane, 1 dkg moke, 1 rumenjak, limonini sok.

Pljučka situhamo v slani vodi, jih shladimo in zrezemo na rezance. Na slanini zrezani na koščke, in maslu preprazimo seseljano čebulo, jih dodamo papriko in kumin in rumenjak. Vse začijemo z juho, solimo ter pokrito dušimo. V kisi smetani razvrzvamo moko in rumenjak. Ko so pljučka mehka, jih primešamo v kisi, smetani razvrzvamo (medtem stalno mešamo). Oklismo še z limonom.

**Kruhovi emoci:** 5 žemelj ali 1/4 kg kruha, pol čebule, 3 dkg masti ali 4 dkg prekajene slanine; 1,5 dl mleka, 1 jajce, sol, zelen peteršilj, 4 dkg moke, 5 dkg masti za zabelo.

Zemlje ali kruh zrezemo na kocke, ki jih preprazimo s seseljano čebulo na masti ali slanini. Posebej razvrzvamo v lončku jajca z mlekom in soljo; s tem polijemo kruh in ga pustimo, da se enakomerno napoji; nato primešamo temu še moko in seseljano zelen peteršilj ter naredimo emoci, ki jih kuhamo v slanem kropu 10 minut. Kuhanje emoci preprazimo in zabelimo.

## PRAKTIČNI NASVETI

Vse priprave za čiščenje čevljev hraniemo skupaj v primerni omari, zabočku ali škatli. Za čevlje različnih barv ne uporabimo istih krtic in krep. Krtice čistimo sem in tja s toplo milino, prav tako tudi krpe. Z blatenih čevljev najprej odstranimo blato, toda ne z ostriom, koničastim predmetom. Pasto tanko namažemo in usnje osvetlimo z mehko volneno krpko. Predebelo namazan čevlek se ne da lepo osvetiliti.

Cevlje posebno lepo zloščimo s krtaco, ovito s staro volneno nogavicico.

Vsakdo, ki se mu potijo noge, mora obutve čim večkrat menjati. Soli, ki jih vsebuje znoj, škodujejo podlogi in gornjem usnju. Notranjost prepotenih čevljev večkrat umijemo zlahko raztopino hipermangana, ki vzame tudi duh. Razen čevljev menjujmo tudi nogavice. Noge si umijemo vsak dan, jih dobro osušimo in med prste nasujmo smukca.

Rokavice iz svinjskega usnja občistimo, če niso preveč umazane, z dobro brezbarvno pasto za usnje. Osvetlimo jih s čisto krpko. Madeže odstranimo z čistim bencinom.



## ZA BISTRE GLAVICE

### BESEDNICA

običaj	A A A V D N
pojedina	A A E L T V
zver	A E N T P R
kovina	C E I N S V
nova stvar	N O O V S T
časopis	E I D N K T
umetnik	A L I K R S

Crke v okviru tvorijo ime in priimek slovenskega pesnika.

Velikični Vodnik

Stičec, novost, lednik, silikat,

Rečice: navada, valota, partot,

Rečice: Fiskar

Rečice: Kralj

Re

# Nove, rdeče rute

Ti se za podnebelimi, starimi stavbami javorniške telezarne se stekajo druga ob drugi male hiše Koroške Bele. Delavci po cestah govore o problemih telezarne, o novih jeklih, o jeklenih ploščah za ledje... Govore o delavskem svetu, o zadnji seji sklepki...

Njihovi otroci — šolarji? Prav tako! Kadarska šola in se po hodnikih velike osemletke usujejo na cesto, imajo prav dosti povedati. Tudi oni imajo kup težav in problemov. »Premalo je denarja. Električni motor se je pokvaril. Potrebljeno je novo sredje. Kadaj bomo dobili bakreno žico, svinčeno pločevino...«

Da, vse to jih tare, jim dela skrbi, prav tako kot njihovim očetom v Zelezarni. Prav tako imajo tudi oni pri svojem upravljanju mnogo problemov.

To je njihova pionirska organizacija. Vsi, kar jih hodi skozi široka vrata osemletke, 636, vse so člani pionirskega odreda »Jožeta Zupana - Ježka«. Kdor ne bi bil v vrstah odreda, ne bi imel čast nositi rdeče rute in imeti na plaščku značke, tega v njihovi šoli ne bi trpeli. Vendar, sama rdeča ruta jim ni dovolj. Vsi sodelujejo tudi v drugih organizacijah na vasi. Kadarska šestanska pionirija je sestavljena iz raznih skupin: »Svoboda«, »Triglav«, »Partizan«, »Lokomotiva«, »Rudnik«, »Tamburaški in pevski zbor, Šahovski krožek, godba in oder domače »Svobode« so ozivali z mladimi igralci in pevci. Živahnje je prav tako v Glasbeni šoli, v gamski organizaciji, v »Rodu jeklarjev«, v »Triglavu...« Nad 750 pionirjev in cicibanov je v teh društvenih. Nihče ne drži krilcem rok ob prostih vrakih.

## SE BOLJ PRIDNI

Pred nekaj dnevi so se vrste odreda spet posmolile. Za Dan republike so sprejeli 196 cicibanov. Slovesen je bil ta trenutek. V dvorani je šumelo. »Sedaj moramo biti še bolj pridni,« je dejala mala pionirka. »Nismo več cicibani — brezkrbni!« Da, sedaj so pionirji, pravi pionirji. Lepo so si zavezali rdeče rute okoli vrata in trdno pripeli značke, da jih ne zgubijo.

Slovesnost je kmalu končala. Cestitali so jim člani starešinskega sveta, člani Zveze borcev, učitelji... Sedaj bodo sprejeti tudi v druge organizacije, v krožke. Nove članice v vrstah odreda se bodo učile vezanja, čipkanja, pionirji bodo izdelovali aviončke... Kaj to! Turbine iz pravega kontrastra! Transformatorje! Gledali in potem tudi preizkusili bodo z celostimi, večjimi pionirji električne motorje, stroje in jih poskušali izdelovati.

## NEMIR V HIŠI

Petnajstletni pionir Vojko Anderle dela v krožku elektrotehnikov. Ni bil v zadregi, ko smo ga vpravili, kaj so tam naredili. Naštrel je vrsto reči, prav tako kot bi lahko našteli njegovi sovraški, člani Kluba kovinarjev in drugi. Skupaj delajo načrte, konstruirajo, preizkušajo...

Pa tudi sam v svoje zadovoljenje si je izdelal marščak. Doma so bili zelo iznenadeni nekega dne. Vojko je utrdil nad vrati električni zvonec. V hiši je nastal nemir. Sprva je to bila radovednost. Vrsta mladih obiskovalcev in sosedov se je hotela prepričati, če je to res. Ce je Vojko res izdelal zvonec, kakšen je, kako zvoni, kako se pritiska... Radovednost je kmalu popustila. Zlasti med pionirji odreda, to ni bilo nekaj novega. O tem bi vedel povedati marsikdo. V delavnici so izdelali transformatorje, električne motorje raznih vrst, ki, čeprav majhni, vendar pravilno obratujejo. Vsa šola je opremljena z električnimi zvonci, ki so jih izdelali pionirji. Prav tako so popravili malih parni



Folkorna skupina cicibanov iz Koroške Bele — Danes imajo že skoraj vse rdeče pionirske rute

stroj, preizkusili obratovanje. Sposobnost mladih kovinarjev, elektrotehnikov, se širi navzven iz šole v male stanovanjske hiše, ob potocke... Mladi rod se pripravlja na novo življenje.

Kaj vse pa imajo pionirki! Koliko je še lepih reči pri rezbarjih, fotoamaterjih, mizarjih in drugih. Pionirji — prometniki veda o vsakem prihodu v šolo povedati kopico prekrškov na cesti. Poznajo vsa pravila vožij, prometne znake in komentirajo pomanjkljivo opremljena vozila in neurejeno cestisce.

## OBOROŽENI DO ZOR

Skoraj vsi ti uspehi pionirjev Koroške Bele pa niso znani čevzen domače vasi. Priredili so celo bogato razstavo. Pokazali so stroje in motorje, daljnoveode, čipke, slike... Vendar, ko so pospravili razstavo, je bilo spet vse tisto. Le njihovo delo se je znova začelo še z večjim elanom, še z večjo voljo in še z večjim prepršanjem na boljši uspeh.

To pa ne velja za njihove ceststrelece. Na mnogih republiških in celo državnih tekmovanjih so se vedno dobro odrezali. Redki so teknci, ki so jim kos. Malone povsod so odnesli prve ali druge nagrade. Tako so se oborozili do zob. Danes imajo nič manj kot 15 pušk — zračnih seveda. Redki so taki streški krožki. Janez Otrin in drugi pionirji — strelci — veda povedati o mnogih srečanjih. Toda vedno, skoraj vedno so se vračali domov z dobrimi uspehi, z novimi puškami.

**Mec borca**

gorenjske bodice

△ Ceprav sem prejšnji teden po dolgem in počez prečesar Medvedje, je bil moj bodičarski lov kaj kumern. S tem ne mislim reči, da so Medvede brez grehov. Grej se, le jaz sem bil menda tisti dan piveč slep in raztresen. In vendar — tudi slopa kura zrno najdel. Jaz sicer nisem našel zrno, pat pa na hiši št. 48 napisano tablo: Gostilna in pekarija. Presneta reč, tista tabla! Tako sem jo bil vesel, saj sem se nadajel, da bom tam dobil kaj za pod zob in pozrek kapljice. Močno sem bil namreč lačen, da o žeji ne govorim. Pa sem zaman prešaoval vso hajo — o gostilni in pekariji niti sledu. Čas bi bil, da bi tisto pisalje vrgli z zidu, saj ne visi tam gorji zavojlo drugega, kot da vleče pošte nevedne za nos. Menida se je od osvoboditve pa do danes nabralo precej takšnih pretegavčin.

△ Ko sem tistikrat pribrenjal do gramoznice pri smledniškem mostu, sem se tako narežal, da imam še danes težave s prehavo. V gramoznicu sem namreč ugledal dečavce, ki so se praskali po buticah in bujili v vojaški bunker. Pobral sem jih, kaj je na tistem bunkerji tako fietnega. Povedali so mi, da bi rádi tisto železobetonsko nadlogo spravili iz gramoznice, pa ne valo kako. — »Šment,« sem jih podučil. »Vai na isto sorto ga zdrljite iz gramoznice, kakor ste ga noter pridobil.« Kaj so me potolazili, da z mojim načrtom ne bo nč. Bunker je prej stal na robu gramoznice, ker pa so pod njim kopali gramoz, so ga počasi spodkopali in lepega dne je izgubil ravnotežje in se je zakotil v domino. Rajtam, da ne bo nič drugega pomagalo, kot razstrelivo. Se bolje pa bi bilo, če bi bunker pro-

nali eni od držav, ki zganja militarizem, z izkuščkom pa bi lahko odprli v Smledniku vsaj eno šteto. Pred leti so imeli dve, zda pa nimajo novene.

△ Pa tudi na Bregu pri Kranju niso od mih. Kar pomislite — prometni znak so kar v sadovnjaku prestavili. Menda upajo, da bo tankaj pognal korenine in spomladni zbrstel, pognal cvet in sad. No, semo bodo posejali, iz njega bodo pognala nova prometna znamenja, ki jih bodo potlej po milj volji postavljali vzdolž cest in poti — Jaz bi dal to zamisel patentirati!

△ Že nekaj časa gruntam, kjer se bo naša mladina sprajzni z misli, da je treba na vlakih in avtobusih odstopiti mesto starejšim ljudem. — Tudi v torem pred Dnevom republike sem se razveselil nad takim dogodkom. Bilo je namreč v jutranjem potniškem vlaku, ki pelje z Jesenic proti Ljubljani. V Besnici je vstopila stará ženica. Odstopil sem ji svoj sedež. Kot odgovor na moje dejanje, se je eden izmed dijakov polabinsko zarezel:

»Jaz že ne bi vstal. Prav tako sem plačal kartu kot ona. Če pa hoče sedeti, pa naj prej pride!« Družica se je razposačeno za krožko. — Kako naj revica sta prej pride, če pa ima vlak na tej postaji komaj eno minutno postanku, sedeži so pa tako in tako zasedeni.

△ Sem res firčen, koliko časa se bom moral še zaletavati ob avtomatsko tehnico, ki dela napot na železniški postaji na Jesenici. Čas bi bil, da bi tistega po-

če vrata bolj trdo zapres: »Puff!«

Prav zares, tisti glasovi so tako grozni, da se danes nisem čisto pri sebi. Če vrat medtem še niso namazali, bi svetoval, naj to čim prej store, da ne bo kaj narobe.

Vas pozdravlja

vaš Bodičar!

## KO UTIHNEJO ZVONCI

Solski svet ima tudi na Koroški Beli kup težav. Cesto se sestaja. Vedno novi problem! Vendar, oni niso zadnja organizacija, ki ima besedo. Za njimi je ves odred, vsa šola, organizirana v čete po razredih. Kadar je kaj važnega, se pomenijo. Nekomu ne gre počevanka, drugemu, v višjem razredu, se zapleta nemčina. Vsak dan so taki primeri. Pionirji si znajo pomagati. Organizirajo posebne krožke in prosijo pionirje iz višjih razredov, ali, če je potrebno, tudi učitelje in profesorje. Kdor pa ni v šoli poslušen, miren, nosi zavrhane robe vitezov in ima črne nohte! Ne! Takega pionirji nečejo in nihče ni in ne sme biti tak! Kdor ima rdečo ruško, značko!

»Včasih so preved enotni,« pravijo o njih učitelji. »Nočejo izdati posameznika, celo branijo ga.« Da! Tudi tak primeri so. Res, niso lepi, morda tudi nepravilni. Ali, kadar so pionirji sami: brez staršev, brez učiteljev... Takrat sami znajo kritizirati, popraviti, pomagati in če je potrebno tudi krasnovati. To čisto na tlemu, sami med seboj. Kadar utihnejo zvонci in se začne pouk, se vedno pionirji sami zanimajo za red in uspehe pri učenju.

## DENAR, DENAR!

Pogovor z načelnikom štaba. Zdi se prav tak kot pogovor s predsednikom delavskoga sveta v nekem podjetju, s predsednikom občine... Matvej Kalan ima prav podobne težave in skrbje. Manjka orodja, surovin za nove stroje in motorje. Res, nihovih krožki hočejo žice, pločevine, kartona...

Lani, kot pravi Danilo Svetlin (prejšnji načelnik) so se znašli. Zbirali so lapuh in razna zdravilna sličica. Tako so prišli do denarja. Toda, kot upa Kalan, jih bo letos tudi Zelezarna pomagala. Vsa krovstna odpadki pridejo za njih v poštev. Sicer pa oni skrbijo za vsako porabu materiala, na vsak dinar. Rutke in značke za novo sprejete pionirje pred dnevi bodo tudi sami plačali. To se jih združenstvo in legčeno. Zato morajo paziti na stroške. Čut za varčevanje, za gospodarenje, za koristno porabo denarja, je močan. Tako raste in dela, se uči in vzgaja rod mladih upravljavcev.

Zadnje dni je bilo sprejetih na tisoče cicibanov v nove vrste pionirjev. Slavili so pionirji na Primskovem, v Sorici, v Zelezničkih, v Bohinju — povsod. Slavje pa je bilo toliko radostnejše, čim večji so uspehi njihovega dosedanjega dela. A v tem pionirji na Koroški Beli res niso med zadnjimi.

K. Makuc

V Mojstrani se je po vojni marsikaj spremnilo. Zgradil se je toliko začetje vodovod, popravljajo se ceste in mostovi, gradit se novi transformator, tudi Zadružni dom služi delno že svojemu na-



menu. Bivša občina Mojstrana je zgradila preko Bistrice novo brv ob kateri je speljana tudi vodovodna cev. Ker to brv uporablja razen domačinov tudi mnogi turisti in tuje, bi bilo nujno, da se dostop na to brv zavaruje, še posebno zaradi tega, ker je prva cesta svetilka oddaljena od brvi več kot 80 metrov. Prav lahko se zgoditi, da tuje ponoči zgrebi brv in se znajde tri metre globoko v strugi precej mrzle Bistrice, ki je na tem mestu regulirana z betonskim zidom. Z malo dobre volje bi bilo moč brez večjih stroškov odpraviti tudi to pomankljivost.

Z. J., Mojstrana.

## Prireditve ob Dnevu republike

### GORENSKA : STAJERSKA 9:3

Kranjski judoisti so kot reprezentanca Gorenjske premagali reprezentanco Stajerske z 9:3. Tekmovanje je gledalo nad 200 gledalcev, ki so navdušeno podržali domače borce. Veliko zanimanje za to srečanje je pokazalo, da je v prihodnosti temu športu dati vse pogoje za uspešen razvoj.

Rezultati: I. kolo: Solri : Turk 0:5:0, Kavčič F. : Oboha 1:0, Mubi : Leskovar 0:1, Maček : Stajmec 1:0, Črnivec : Znidarsič 1:0, Kavčič H. : Iliežič 1:0.

II. kolo: Kavčič F. : Turk 1:0, Solri : Oboha 1:0, Molan : Leskovar 1:0, Črnivec : Stajmec 0:1, Maček : Znidarsič 1:0, Pogačnik : Iliežič 0:5:0. Prvoimenovani borce so reprezentanti Gorenjske.

### TRIGLAV OSVOJIL POKAL »GLASU GORENSKE«

Za pokala našega lista je bil v telovadnici kranjske gimnazije košarkski turnir s sodelovanjem štirih moštov. Tekmovali so po novih pravilih, ki so v marsičem spremenila način igranja. Posledica teh novih pravil so visoki rezultati. Najboljši je bil Triglav, ki je vse svoje nasprotnike odpravil z več kot sto skozi.

Rezultati: Triglav : Sloboda 103:95 (55:40), Triglav : Medvede 101:76 (52:20), Triglav : Škofja Loka 121:115 (64:57), Sloboda : Medvede 99:90 (41:41), Sloboda : Šk. Loka 84:78 (47:43), Medvede : Šk. Loka 89:83 (33:35).

Pokal Glasu Gorenjske je osvojila ekipa Triglava s šestimi točkami pred Slobodo 4, Medvedami 2 in Škofjo Loko brez točke.

### GORENSKA : LJUBLJANA 4:1 (3:0)

Za praznik Dneva republike je bila na Jesenicah odigrana prijateljska nogometna tekma med reprezentancama Gorenjske in Ljubljane. Z mnogo boljšo in zrelejšo igro v obeh polčasih je visoko zmagała enaštorica Gorenjske. Nekaj sto gledalcev je bilo s prikazano igro zelo zadovoljnih, srečanje pa je dobro vodil sodnik Erlik iz Ljubljane.

### 10 EKIP

### NA KEGLJISCU TRIGLAVA

Na kegljišču Triglava se je dva dni borilo deset ekip v mednarodnem slogu 6 krat 200 lučajev. Tekmovanje je bilo dobro organizirano, se posebno razveseljiva pa je množičnost, saj toliko številna ekipa že dolgo ni bilo na kegljišču Triglava. Najboljši med posamezniki je bil Kranjčan Martincanci z 914 podprtimi keglji.

Ekipni rezultati: Triglav 4989 kegljev, Jesenice 4990, Kranjska Gora 4795, Bleč 4662, Gradiš (Jesenice) 4635, Ljubljaj 4574, KAP (Kranj) 4216, JLA (Kranj) 4200 kegljev.

## PLANIKA : ŠKOFJA LOKA 1:1 (1:0)

V prijateljski nogometni tekmi sta se enaštorica Planike iz Kranja in Škofje Loke po borbeni tekmi razšli z neodločenim rezultatom.

M.

## Nogomet

### GRAFIČAR : TRŽIČ 4:0 (2:0)

V Ljubljani je bila v nedeljo odigrana zadnja tekma jesenskega dela tekmovanja v Ljubljansko - primorski ligi. Enaštorica Tržičev so je že t

MIMI  
MALENŠEK  
KONIČ  
**VIGENCI** \* 90  
ROMAN

Tako po maši je vzel Dominik v župnišče dokumente in začeli so se odpravljati k poroki. Ana, ki je skrivaj sanjarila o slovenski poroki v domači župni cerkvi, o zavisti, ki jo bo zbudila med tržani in o veselem svatovanju, se je morala vsemu temu odreči. Zbudila bi preveč posmeha, če bi hrupno svatovali, zato je sama dejala, da budi poroka čisto na tihem, pri frančiškanih na Brezjah. Ni povabila sosedov in sorodnikov, razen prič, ki jih je preskrbel Dominik. Za poročni priči je naprosil brata Štefana in Voltrešča.

Samotna je odhajala iz hiše, nikogar ni bilo, da bi se poslovila od njega. Aleš je ležal v svoji kamri in ni hotel vstati. Ko ga je šla Urša klicat, ji je surovo dejal, da mu takale poroka nič mar in naj ga pustijo v miru. Stric Mičlavž je že prejšnji večer odšel zdoma in se še ni vrnil. Ana je vedela, da spet nekje popiva. Odkar je prepisala premoženje Dominiku, je pogosto ponavljala, da je zdaj Dominikov hlapec in da Gašperinova hiša ni več njegov dom. Sorodnikov niso povabili, sicer pa se je bilo batiti, da bi jih le malo prišlo in še tiste bi prigrala gola radovednost. Dominik je dejal, da jih pojdet obiskat po poroki, če se Ani zdi potrebno, sicer pa da drži pregor, da je žlahta strgana plahta. Tako se Ana ni mogla posloviti od drugega kot od stare Urše, ki je zajokala, ko ji je gospodinja stisnila roko in od Tilde, ki je vprašala za slovo, ali naj deli otrokom „šmito“ ali ne.

Dominik je pomagal nevesti v koleselj in posadil Voltrešča zraven nje, sam pa je sedel k Štefanu, ki je takoj pognal. Ana je zajokala in se z dolgim, obupanim pogledom ozrala na domačo hišo. Potem so se odpeljali.

Na Brezjah so hitro opravili. Iz cerkve so odšli v najblžjo gostilno in naročili malico. Dominik je bil prijazen, večkrat se je obrnil k Ani in ji prigovarjal, naj je in pije. Ni mogla, slabost ji je siliла v grlo ko je samo gledala, kako se oni trije bašejo s pečenko, celo z vsakim požirkom vina se je morala siliti. Ko so spet sedli v koleselj, se je Dominik spustil zraven nje, ji položil roko okrog ramen in rekel:

„Viš, Ana, pa si postala Zgončeva, čeprav si se že balas, da ne boš.“

Ana je trdo stisnila ustnice in se premagovala, da ni bruhnila v jok.

Vso pot jo je mučilo Dominikovo govorjenje, zdel se ji je bolj brezobzirem in surov kot kdaj prej. Prizadevala si je, da bi ga ne poslušala in vendar je morala slišati, kako je prigovarjal bratu Štefanu, naj gleda, da se bo kam priženil, ker bo sicer moral predolgo čakati, preden mu bo oče izročil. Potem je lopnil Voltrešča po ramu in mu rekel:

„Star si že, ampak podjetniku pa še nisi šel za poročno pričo! Ko bom na konju, boš lahko pónosen na to!“

Ani se je zdelo, kot da se Dominik baha z dobro kupčijo...

V Podnartu so se ustavili in izpili v obcestni gostilni liter vina, potem so za Lipnico pognali domov.

Ko so se pripeljali v trg, je bilo mnogo ljudi pred hišami. Otroci so kotalikali pirhe, fantje so gonili svinjko. Ani je bilo neprijetno, ko je opazila, da vedno več ljudi prihaja na trg in da si ogledujejo novoporočenca. Stušila se je vase, Dominik pa je visoko vzdignil glavo, kakor bi ne videl njihovih vratjočih, posmehljivih pogledov. Ko je opazil pred Rogovilčevou hišo gručo kovačev, jim je celo zaklical:

„Pridite zaplečevat!“

Končno so le zavili na domače dvorišče in šli v hišo. Počasi se je nabralo nekaj gostov, večinoma Dominikovih delavcev. Prišel je tudi stari Pubič s harmoniko in v veči so nekoliko plesali.

Se pred polnočjo je bila svatba pri kraju in ljudje so se razšli. Ana in Dominik sta skupaj šla v prvo nadstropje, kjer je bila prej Anina sobica. Zdaj so jo preuredili v zakonsko spalnico. Ana se je trudno naslonila na podboj in olajšano vzdihnila:

„Hvala Bogu, da je ta dan minil.“

Dominik jo je začudeno pogledal. Ni je razumel.

## GANGSTERJI SE SELIJO...

IZ AMERIKE V ZAHODNO NEMČIJO — STRAH NEMŠKIH BANČNIKOV PRED »UVOZOM« LOPOVOV V NJIHOVO DEŽELO — PRVI PODVIGI NEZAŽELENIH GOSTOV — POLICIJA ZA ZDAJ ŠE BREZ PRAVE MOČI — ZAVZETOST ZA ZVISANJE KAZNI

Mnogi nemški časniki pišejo: »Zahodnonemške banke se boje gangsterjev in nemška policija ima polne roke dela.« Ali bo postala Zahodna Nemčija gnezdo evropskega gangsterizma? — vprašujejo nemški časniki.

Policijski centrali zvezne republike je v težkem položaju in tam je nehnino alarm. Iz vseh krajev in delov Zahodne Nemčije prihajajo poročila o velikih tativnah in drugih podvigih. V tem času so zlikovci ukradli na sto tisoč mark, vedno pa so v takih primerih zlikovci pretili z orožjem. Nemški policijski predstavniki pravijo, da bo leta 1957 zapisano v njihovih analitih kot leto največjih tativ in vlomov v banke.

Ni dolgo tega, ko so gangsterji oropal banko v Mannheimu, pri čemer je bil nekaj policaj ubit. Policija še ni

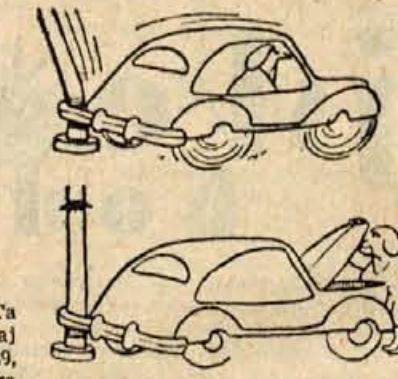
povsem začela reševati ta primer, že so gangsterji vložili v drugo banko. Sledila so še druga mesta: Köln, Erfurt in vira drugih. Zahodnonemška policija je doslej zapisala že 29 težkih tativ in podvigov. Zlikovci so najreje v Stuttgartu, kjer so vdrli že v štiri banke. V Coppenbergu je bilo ukradeno nad 44.000 mark, v Frankfurtu pa sta bila dva poslusa, vendar roparjem ni uspelo odnesti nitri marke. Največji lov so imeli gangsterji v Essenu, kjer so na en mah ukradli 105.000 mark.

Doslej je zahodnonemški policiji uspelo pojasniti eno samo krajo. V Mannheimu so ujeli poglavarja gangsterske skupine, ki je vdrla v banko. To je človek angleške narodnosti. Zahodnonemško časopisje piše, da bi ta človek zelo verjetno v Angliji dobil vešala, zato je tembolj nevarno, da v Zahodni Nemčiji doslej za takša dejanja niso izrekli še najstrožjih kazni.

## ZA RAZVEDRILO



— Nočem teh, ki se jih ne da razbiti... potrebujem krožnike, ki jih bom meštala na brata; kadar se bova igrala zate in mame!



BREZ BESED

## Zanimivosti

### MOST ČEZ BOSPOR

Ameriški strokovnjaki so začeli z izdelavo načrtov za izgradnjo mostu čez Bospor. Ta most bo, razen mostov v ZDA, največji na svetu. Gradnja mosta bo trajala 4 leta, potrebnih pa bo 50 milijonov dolarjev. Most bo dolg 675 metrov in bo 50 metrov nad morško površino.

### V VODAH ANTARKTIKE

Sovjetska motorna ladja »Obelissek« plove v teh dneh v antarktičnih vodah. Pred nekaj dnevi pa je pristala v bazi Miru, kjer se je izkrcala nova ekipa raziskovalcev z razno opremo, prevozniimi sredstvi in zaloganim hrano. V neposredni bližini te baze, pa je z letalom pristala še ena sovjetska kontinentalna ekspedicija.

### PRVI »VINOVOD«

V Svici se je zelo dobro izkazala prva naprava za pretakanje vina v podzemeljski cevi iz kleti do obrata, v katerem z vinom polnijo steklenice. Prvi »vinovod« je izdelan iz plastičnega materiala in skozi cev steče liter vina v eni sekundi. »Vinovod« je vkopan meter pod zemljo.

Do sedaj se je pokazalo, da je takšno transportiranje vina zelo poceni in da nima nobenega vpliva na kakovost in okus vina. Zamisel »vinovoda« je menda posledica tega, ker v Svici že 2 leti z uspehom uporablja »mlekovode«.

### 892.000 TRAKTORJEV

Znano je, da je poljedelstvo v SZ močno mehanizirano. Sovjetsko poljedelstvo namreč razpolaga z 892 tisoč traktorji, 385 tisoč kombanjami za žito, 15 tisoč kombanjami za puljenje in obdelavo sladkorne pese, z 2 tisoč kombanjami za krompir in prav toliko kombanjami za nabiranje bombaža.

### KITAJSKA IN PREBIVALSTVO

Strokovnjaki pravijo, da bo Kitajska čez 50 let imela toliko prebivalcev, kot jih šteje sedaj vse svet. Do tega zaključka je prvi prišel kitajski univerzitetni profesor Ma Ying Cu, ki je rekel, da bo ob sedanjem tempu naraščanja prebivalstva Kitajska čez 50 let šteala že nad 2 miliardi 600 milijonov prebivalcev, kar je le za okoli sto tisoč manj, kot je sedaj ljudi na svetu. Zato ni nič čudnega, če se na Kitajskem tudi na najvišjih mestih močno zavzemajo za kontrolo nad rojstvi.

### DOKLER SMO ZDRAVI

nikdar ne pomislimo na nesrečo. In če se ta vendarje pripeti?

Za take primere je »Glas Gorenjske« zavaroval vse svoje naročnike, ki imajo vsaj za mesec daj vnaprej poravnano naročnino.

Zavarovalna znaša:  
za primer 100% invalidnosti  
40.000 dinarjev  
za primer smrtnne nezgode  
20.000 dinarjev  
Letos je DOZ izplačal zavarovalnino 10 našim naročnikom.

**Bralci +**

+ R E D A K C I J A

□ Vsakdo ve, da se bolnička, ki je več ali manj prikovan na posteljo, pototi tista neprjetna bolezen, ki se imenuje »dolgčas« in za katere današnja medicina ne najde lahkovo vedno zdravila. Tudi v bolnišnicu na Jesenicah je več takih bolnikov. Zato prosimo uredništvo in upravo vašega lista, da nam brezplačno pošilja po en izvod »Glasa Gorenjske«.

A. D., S. Z., C. in S.  
Bojničnica Jesenice

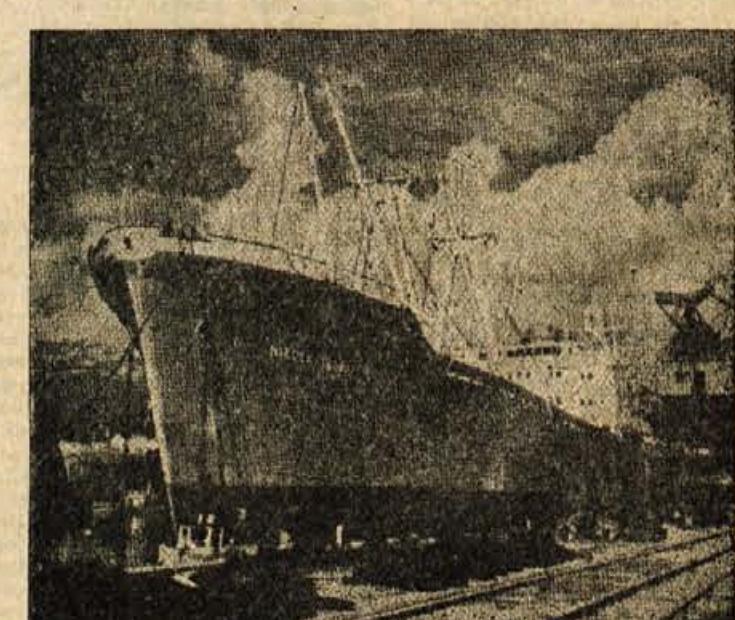
Da je »dolgčas« zelo neprjetna bolezen, vam zelo radi verjamemo. Zato vam kot recept za zdravljenje te bolezni priporočamo, da se obrnete s prošnjo na upravo bolnišnice, ki naj vas preskrbi s potrebnim številom dnevnega ali tedenskega časopisa. Prav gotovo prošnja ne bo zaman. Letna naročnina za »Glas Gorenjske« je 600 dinarjev, polletna 300 dinarjev, posamezna številka pa je 10 dinarjev.

□ »Ce je še takoj prijetna stavbica, ne obut' mo nobene lepote, če nima zelenila razprtitega po zemljišču okoli stavbe. Prazni so bloki in druge večje stav-

be, ki nimajo urejenih parkov ali vsaj vrtiščkov med bloki. Upravno poslopje Gozdnega gospodarstva ni samo mlčna stavbica, ampak ima že hortikulturno urejen... in tako naprej, je vsebinska vašega dopisa, ki ste nam ga poslali.

Ing. M. S.

Vse je lepo in tudi naslov »Mal ali lep doprinos k lepotnemu razvoju mesta«, nam je bil všeč. Na žalost pa nam niste nikjer povedali, kje je to mesto in vašega dopisa ne moremo objaviti, sicer bi se bralci spraševali kje je ta »dežela ringaraja«, da je ne moremo povedati.



V ZADNJEM ČASU SO BILE V SPLITSKI LADJELNICI POGOSTE SVEČANOSTI, KO SO SPUSTILI V MORJE IN IZROČILI PROMET VRSTO NOVIH LADIJ ZA DOMAČO TRGOVSKO MORNARICO IN KUPCEM V INOZEMSTVU. ENA OD VEČJIH NOVOVZGRAJENIH LADIJ JE TRGOVSKA LADJA »NIKOLA TESLA«, KI JO VIDITE NA SLIKI. IMA 10.500 TON NOSILNOSTI IN JE SELE PRED NEKAJ DNEVI ODPLULA NA SVOJO PRVO VOZNJO.